

“*Samen* voor een activerende sociale bescherming”

Impact van de beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen

Inhoudstafel:

1	INLEIDING	1
1.1	<i>Opzet van de evaluatie</i>	1
1.2	<i>Algemeen overzicht van de uitstroom wegens het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen</i>	4
2	REËLE IMPACT VAN DE UITSTROOM WEGENS HET EINDE VAN HET RECHT OP HET AANTAL UITKERINGSGERECHTIGDEN IN DE CONTEXT VAN EEN RUIMER MAATREGELENPAKKET	7
2.1	<i>Opzet van de impactmeting</i>	7
2.2	<i>Evolutie van de instroom in de context van een ruimer maatregelenpakket</i>	9
2.3	<i>Evolutie van de uitstroom in de context van een ruimer maatregelenpakket</i>	12
2.4	<i>Tussentijdse conclusie</i>	14
3	SOCIO-ECONOMISCHE POSITIE VAN UITSTROMERS NA HET EINDE VAN HET RECHT OP INSCHAKELINGSUITKERINGEN	16
3.1	<i>Uitstroom naar werk (reguliere tewerkstelling)</i>	18
3.1.1	<i>Vergelijking met de controlegroepen</i>	18
3.1.2	<i>Verdeling volgens relevante profielkenmerken</i>	19
3.2	<i>Uitstroom naar andere uitkeringsvormen</i>	24
3.2.1	<i>Leefloon</i>	24
3.2.1.1	<i>Vergelijking met de controlegroepen</i>	24
3.2.1.2	<i>Verdeling volgens relevante profielkenmerken</i>	25
3.2.2	<i>Ziekte</i>	29
3.2.3	<i>Pensioen</i>	32
3.2.4	<i>Andere RVA-statuten</i>	33
3.3	<i>Uitstroom naar inactiviteit of activiteit zonder uitkering</i>	35
3.4	<i>Tussentijdse conclusie</i>	36
4	BUDGETTAIRE IMPACT	38
4.1	<i>Effecten van de reglementering m.b.t. de bepaling van het einde van het recht</i>	39
4.2	<i>Verschuivingseffect</i>	40
4.3	<i>Tussentijdse conclusie</i>	41
5	ALGEMENE CONCLUSIE	42
6	BIJLAGEN	43
6.1	<i>Impact van periodes van niet-vergoedbaarheid op de populatie uitstromers wegens het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen</i>	43
6.2	<i>Technische nota: bepaling van de socio-economische positie ('uitstroomrichting') van de betrokkenen bij de beleidsgroep en de controlegroepen</i>	44
6.2.1	<i>Socio-economische posities bepaald via datamerging</i>	44
6.2.2	<i>Socio-economische posities bepaald door de Kruispuntpank van de Sociale Zekerheid</i>	45
6.2.3	<i>Interpretatie van profielvariabelen</i>	45
6.2.4	<i>Alternatieve benadering van de uitstroomrichtingen</i>	46

1

Inleiding

1.1

Opzet van de evaluatie

De werkloosheidsverzekering voorziet dat jongeren die na het beëindigen van hun studies geen job vinden na het doorlopen van een zogenaamde beroepsinschakelingstijd van minimaal 12 maanden onder bepaalde voorwaarden recht hebben op inschakelingsuitkeringen. Ook jongeren die werkloos worden na een tewerkstellingsperiode die onvoldoende lang is om het recht te openen op werkloosheidsuitkeringen kunnen onder dezelfde voorwaarden aanspraak maken op inschakelingsuitkeringen.

Dit uitkeringsstelsel heeft in de afgelopen jaren een aantal belangrijke reglementaire wijzigingen ondergaan. De sterkste wijziging is ongetwijfeld de omvorming van wachtuitkeringen tot inschakelingsuitkeringen vanaf 1 januari 2012. Daarbij werd onder andere de wachttijd (voortaan beroepsinschakelingstijd genoemd) verlengd tot 1 jaar voor alle werkzoekende jongeren. Bovendien werd het recht op inschakelingsuitkeringen beperkt tot een periode van maximaal 36 maanden (voor samenwonende werklozen) of tot 36 maanden na de leeftijd van 30 jaar (voor de andere gezinscategorieën). Die hervorming gaf gevolg aan de aanbevelingen van internationale instanties, die voortvloeiden uit het feit dat België één van de enige landen is waarin uitkeringen worden toegekend op basis van studies. Daarenboven zijn in de meeste landen ook de werkloosheidsuitkeringen op basis van arbeidsprestaties beperkt in de tijd – vaak tot tussen 1 en 2 jaar – wat niet het geval is in België.

De beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen vormt het onderwerp van deze analyse. De analyse kadert in de evaluatie van de socio-economische maatregelen die onder de bevoegdheid vallen van de RVA, wat een van de verplichtingen is die zijn opgenomen in de beheersovereenkomst die de RVA heeft afgesloten met de Belgische Staat.

De evaluatiecriteria werden bepaald aan de hand van logische modellering, een techniek waarbij de achterliggende beleidslogica schematisch wordt geëxpliciteerd. Een logisch model geeft de door de beleidsmaker beoogde causale keten van beleidsacties weer, die aan de hand van één of meerdere determinanten (al dan niet) leiden tot de beoogde beleidsresultaten. Ook de externe factoren die de beleidsresultaten rechtstreeks of onrechtstreeks beïnvloeden (de zgn. ‘matigende variabelen’) worden in dit model opgenomen.

Op een zo ruim mogelijk opgevat model werd een *evaluability assessment* (EA) uitgevoerd. Gelet op de beschikbaarheid van gegevens, de bevoegdheden van de RVA en het tijds kader waarbinnen de evaluatie diende te gebeuren werden een aantal omgevingsfactoren uit het model dan ook niet geselecteerd voor detailanalyse. De belangrijkste zijn de evolutie van de economische conjunctuur en de demografie en maatregelen van andere beleidsniveaus. Hoewel deze omgevingsfactoren wel degelijk een invloed kunnen hebben op de beleidsresultaten, zou het in rekening brengen ervan een toename van de complexiteit en verlies van focus teweegbrengen die niet in verhouding staat tot de winst op het vlak van precisie. Waar nodig worden deze matigende variabelen echter wel onrechtstreeks mee in rekening gebracht aan de hand van een vergelijking met controlegroepen (cf. infra).

De logische modellering en de *evaluability assessment* leidden tot de identificatie van drie specifieke en afgebakende evaluatiecriteria, die de basis vormen voor deze evaluatie:

1. We evalueren in de eerste plaats de **effectiviteit** van de maatregel, meerbepaald de mate waarin hij heeft gezorgd voor een toename van de uitstroom uit het stelsel van inschakelingsuitkeringen, wat de belangrijkste determinant is voor het realiseren van de gewenste beleidsresultaten.
2. We bekijken vervolgens ook de **efficiëntie op het vlak van het verhogen van de tewerkstelling**, wat de eerste en belangrijkste beleidsdoelstelling is.
3. Ten slotte bekijken we ook de **efficiëntie op het vlak van het verminderen van de overheidsuitgaven** met betrekking tot de doelgroep, wat de tweede beleidsdoelstelling is.

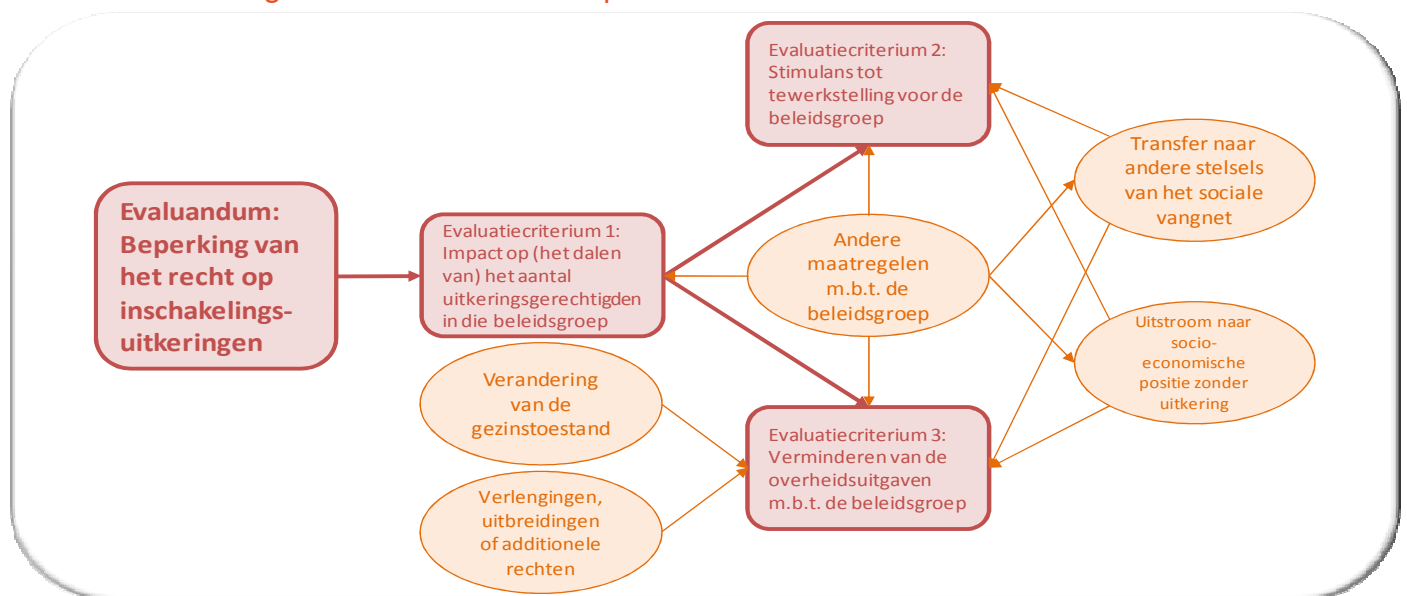
Zoals vermeld wordt bij de evaluatie van de maatregel aan de hand van voornoemde evaluatiecriteria rekening gehouden met een aantal matigende variabelen. Daarbij gaat het in de eerste plaats om een aantal andere maatregelen met betrekking tot RVA-materies die min of meer gelijktijdig genomen zijn ten aanzien van dezelfde doelgroep als de geëvalueerde maatregel. Volgende maatregelen werden geïdentificeerd:

- de verlenging van de beroepsinschakelingstijd;
- de versterkte activering van laaggeschoolde jongeren (Activa laaggeschoolden vanaf 1 juli 2013);
- de wijzigingen aan de toelaatbaarheidsvoorwaarden voor inschakelingsuitkeringen (lagere maximale leeftijd voor een uitkeringsaanvraag vanaf 1 januari 2015 en diplomavereiste vanaf 1 september 2015);
- de striktere opvolging van het zoekgedrag van gerechtigden op inschakelingsuitkeringen (Dispo W vanaf 1 augustus 2012) en jongeren in beroepsinschakelingstijd (Dispo J vanaf 1 augustus 2013).

Andere matigende variabelen die in beschouwing worden genomen, zijn bv. de mate waarin bepaalde reglementaire uitzonderingsmaatregelen, zoals het toekennen van verlengingen, additionele rechten en uitbreidingen of de verandering van gezinstoestand van de uitkeringsgerechtigde de besparing op de uitgaven beïnvloeden. Verder wordt bekeken welke de impact is van de verschuiving naar eventuele andere takken van het sociale vangnet (leefloon, ziekteverzekering, ...).

Grafiek 1 geeft weer welke elementen weerhouden werden in het logisch model voor de evaluatie en de mogelijke impact die ze hebben op de realisatie van de beleidsdoelstellingen.

Grafiek 1
Selectie van het logisch model voor het bepalen van de evaluatiecriteria

De analyse wordt opgebouwd rond vijf hoofdstukken, waarvan dit inleidend hoofdstuk het eerste vormt. Het zesde hoofdstuk bevat een aantal bijlagen die dieper ingaan op methodologische aspecten van de analyse. In hoofdstuk 2 wordt de recente afname van het aantal gerechtigden op inschakelingsuitkeringen gekwantificeerd. Het hoofdstuk tracht in kaart te brengen in welke mate die afname beïnvloed wordt door andere maatregelen met betrekking tot de beleidsgroep (zie eerder). Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de maatregelen die zorgen voor een lagere instroom in het stelsel van inschakelingsuitkeringen en de maatregelen die de uitstroom uit het stelsel vergroten.

Hoofdstuk 3 onderzoekt de kwaliteit van de uitstroom na het einde van het recht, waarbij wordt nagegaan in welke mate de maatregel heeft geleid tot een verhoging van de tewerkstelling bij de beleidsgroep. Dit doen we door de uitstroom naar werk in de beleidsgroep te vergelijken met drie controlegroepen. Elk van de drie controlegroepen bestaat uit een selectie werklozen met dezelfde profielkenmerken als de beleidsgroep.¹ Eén van de selecties gebeurde bij de populatie gerechtigden op een werkloosheidsuitkering in 2015. Die controlegroep bevindt zich dan ook in een historisch identieke arbeidsmarktsituatie als de beleidsgroep. Een andere selectie gebeurde bij de gerechtigden op een inschakelingsuitkering in 2010. Die groep bevindt zich in hetzelfde stelsel als de beleidsgroep en situeert zich in een historisch vergelijkbaar geachte arbeidsmarktsituatie. Een laatste selectie gebeurde bij de gerechtigden op een werkloosheidsuitkering in 2010, teneinde de vergelijkbaarheid met beide andere controlegroepen te kunnen aftoetsen. Ook voor andere uitstroomtypes (ziekte, leefloon,...) worden de resultaten voor de beleidsgroep vergeleken met die voor de drie controlegroepen.

In hoofdstuk 4 ligt de focus op het budgettaire aspect. In welke mate heeft de maatregel gezorgd voor een effectieve besparing, rekening houdende met de conclusies uit de twee voorgaande hoofdstukken? Hierbij wordt rekening gehouden met de budgettaire impact van de verschillende elementen uit de hoofdstukken 2 en 3.

Hoofdstuk 5 zet de belangrijkste bevindingen uit de voorgaande hoofdstukken op en rij en distilleert er een algemene conclusie uit.

De analyse focust zich op de gevallen van einde recht die voorkwamen tijdens het jaar 2015. Hoewel de maatregel structureel is en elke maand leidt tot gevallen van einde recht, situeert het zwaartepunt van de maatregel zich duidelijk in dat jaar, meer bepaald in de maand januari. De beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen is ingegaan op 1 januari 2012, maar door overgangsmaatregelen kwamen de eerste gevallen van het einde van het recht pas voor vanaf 1 januari 2015 (cf. infra).

Een bijkomende reden om enkel de einde rechten die hebben plaatsgevonden in 2015 op te nemen in de analyse is dat op die manier voor elk van de opgevolgde personen een opvolgingsperiode kan gegarandeerd worden die voldoende lang is (in casu 6 maanden). Deze analyse baseert zich immers op de refertemaand van de betalingen. Voor deze gegevens geldt een vertraging van 5 maanden, zodat voor de personen bij wie het recht op inschakelingsuitkeringen eindigde in 2016 nog geen volledige gegevens beschikbaar zijn.

¹ Het gaat m.a.w. om een gestratificeerde toevalssteekproef o.b.v. de persoonskenmerken behandeld in tabel 1.

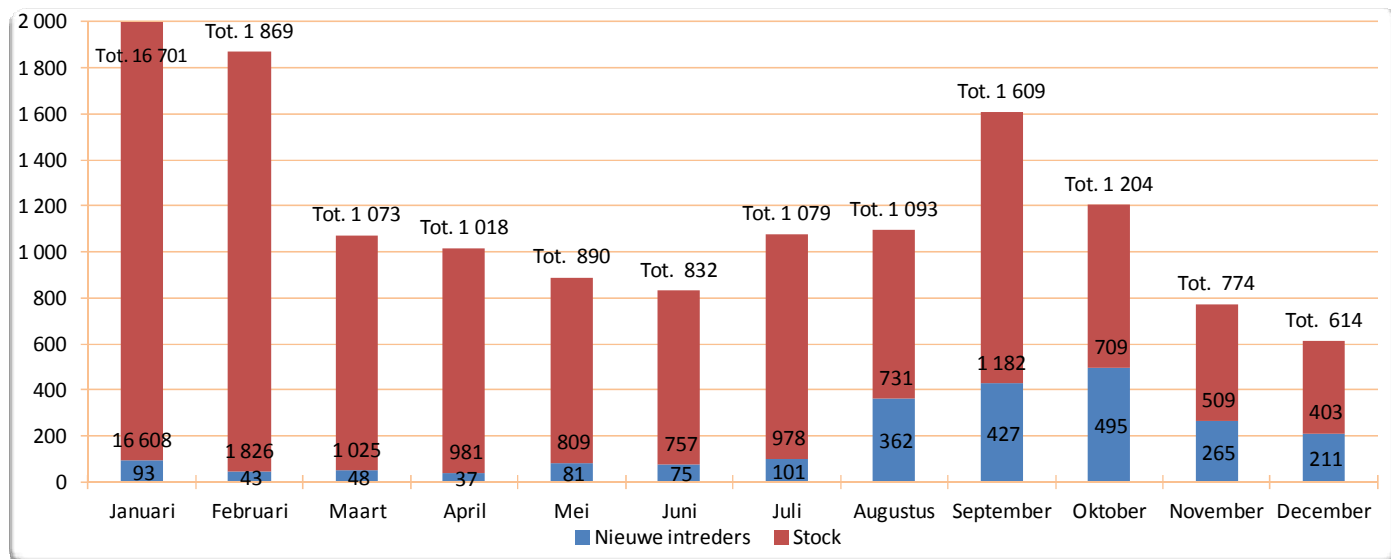
1.2 Algemeen overzicht van de uitstroom wegens het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen

Deze analyse is gebaseerd op de uitstroom wegens het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen. Voor het bepalen ervan wordt de volgende statistische definitie gehanteerd: er wordt een uitstroom wegens einde recht geteld wanneer iemand [A] een betaling voor een inschakelingsuitkering ontving voor de maand X, maar niet meer voor de maand X+1; en [B] die maand X+1 overeenkomt met de eerste volledige maand waarop de theoretische einddatum van het recht voor die persoon bereikt is.² Dit gegeven is echter nooit ten volle definitief, gezien de mogelijkheid van de betrokkenen om met terugwerkende kracht nog eventuele additionele rechten of rechten op verlengingen of uitbreidingen te openen (cf. infra).³

Volgens de bovenstaande werkwijze werden in 2015 in totaal 28 756 uitstromers geteld. Dit is een significant deel van het totale aantal uitkeringsgerechtigden met een inschakelingsuitkering. Rekening houdend met het feit dat in de periode van december 2014 t.e.m. november 2015 127 547 verschillende personen een betaling voor een inschakelingsuitkering ontvingen, gaat het om 22,5% van de uitkeringsgerechtigden in die periode. Meer dan de helft van die uitstroom (16 701 personen) vond echter plaats in januari. Dit laat zich verklaren door de overgangsmaatregel die bepaalt dat enkel periodes van werkloosheid vanaf 1 januari 2012 in rekening worden gebracht voor het beperken van het recht tot 3 jaar of 3 jaar na de leeftijd van 30 jaar, afhankelijk van de gezinssituatie. Door die overgangsmaatregel deden de eerste gevallen van het einde van het recht op inschakelingsuitkering zich pas vanaf januari 2015 voor. Dit betekent dat in januari 2015 een groot aandeel van de uitstromers wegens het einde van het recht reeds inschakelingsuitkeringen genoten vóór de maatregel in voege trad (de zogenaamde 'stock'). In de periode van februari-december 2015 waren er verhoudingsgewijs meer uitstromers die pas op 1 januari 2012 of later voor het eerst een inschakelingsuitkering ontvingen (zie grafiek 2). Het gevolg daarvan is dat de uitstroom zowel qua omvang als qua profiel van de betrokkenen erg verschilt in januari 2015 ten opzichte van de uitstroom in de rest van 2015 (zie tabel 1 en grafiek 3).

Grafiek 2

Evolutie van het aantal uitstromers wegens einde van het recht op inschakelingsuitkeringen in 2015: verhouding tussen stock en nieuwe intreders (1 januari 2012 of later)

² NB: het gaat hier om referentemaanden, niet om indieningsmaanden. Het onderscheid tussen beide tellingswijzes is terug te vinden bij de statistische definities gepubliceerd op de RVA-website.

³ Ook voor de groep uitstromers van januari 2015 werden zo een aantal verlengingen geregistreerd. In principe gaat het echter steeds om een erg beperkt aantal dagen.

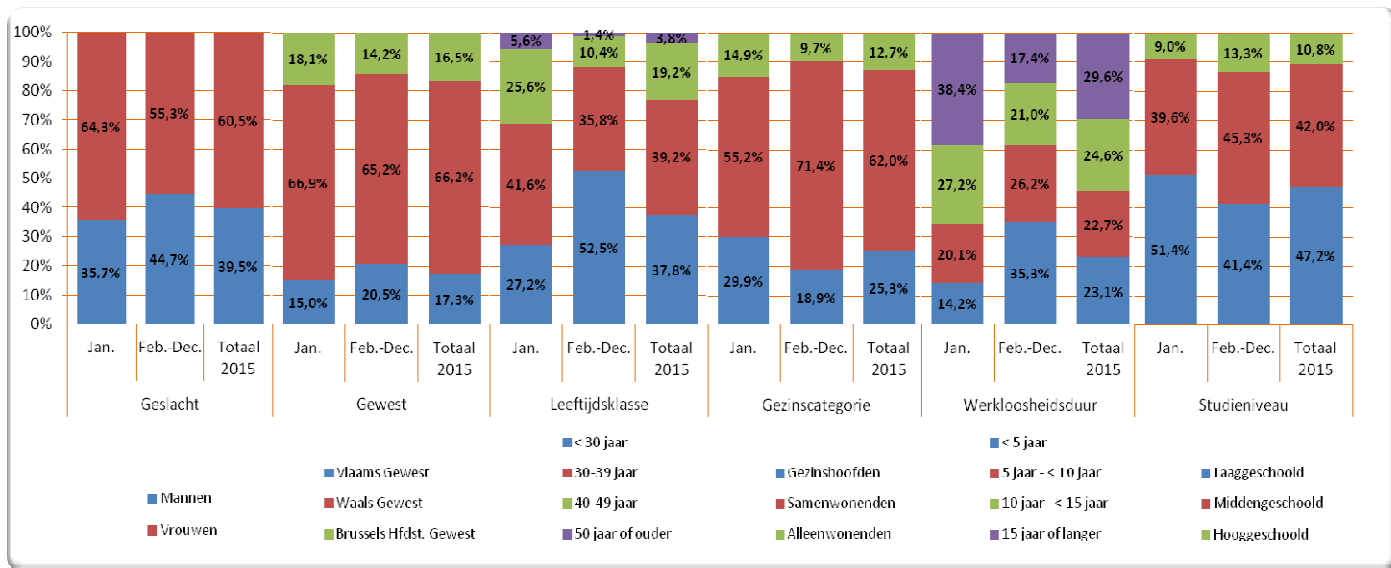
Tabel 1

Profiel van de uitstromers wegens einde van het recht op inschakelingsuitkeringen in 2015: verschillende personen

		Januari	Februari-December	Totaal	
Geslacht	Mannen	5 968	5 389	11 357	
	Vrouwen	10 733	6 666	17 399	
Gewest	Vlaams Gewest	2 508	2 476	4 984	
	Waals Gewest	11 165	7 862	19 027	
	Brussels Hfdst. Gewest	3 028	1 717	4 745	
Leeftijdsklasse	< 30 jaar	4 542	6 327	10 869	
	30-39 jaar	6 949	4 310	11 259	
	40-49 jaar	4 276	1 251	5 527	
	50 jaar of ouder	934	167	1 101	
Gezinscategorie	Gezinshoofden	4 987	2 283	7 270	
	Samenwonenden	9 220	8 602	17 822	
	Alleenwonenden	2 494	1 170	3 664	
Werkloosheidsduur	< 5 jaar	2 376	4 256	6 632	
		<i>waarvan < 3 jaar</i>	72	176	248
	5 jaar - < 10 jaar	3 355	3 164	6 519	
	10 jaar - < 15 jaar	4 551	2 537	7 088	
	15 jaar of langer	6 419	2 098	8 517	
Studieniveau	Laaggeschoold	8 587	4 992	13 579	
	Middengeschoold	6 614	5 456	12 070	
	Hooggeschoold	1 499	1 607	3 106	
Totaal		16 701	12 055	28 756	

Grafiek 3

Profiel van de uitstromers wegens einde van het recht op inschakelingsuitkeringen in 2015: relatieve verhoudingen

Eén van de opvallendste verschillen tussen het profiel van de uitstromers in januari en dat van de uitstromers in februari-december situeert zich op het vlak van leeftijd. In de periode van februari-december is meer dan de helft (52,5%) van de uitstromers jonger dan 30 jaar, terwijl hun aandeel in januari slechts 27,2% betreft. De twee oudste leeftijdsklassen zijn dan weer veel sterker vertegenwoordigd in de populatie van januari (25,6% 40-49-jarigen en 5,6% 50-plussers) dan in de populatie van februari-december (respectievelijk 10,4% en 1,4%).

De populatie van januari kent verhoudingsgewijs ook meer erg langdurig werklozen (bv. 27,2% met een werkloosheidsduur van 10 tot 15 jaar en 38,4% 15 jaar of langer t.o.v. respectievelijk 21,0% en 17,4% bij de populatie van februari-december).

Verder kent de populatie die in januari uitstroomt in vergelijking met die van februari-december procentueel ook meer vrouwen (64,3% t.o.v. 55,3%), gezinshoofden en alleenwonenden (respectievelijk 29,9% en 14,9% t.o.v. 18,9% en 9,7%) en laaggeschoolden (51,4% t.o.v. 41,4%). De verhoudingen per gewest zijn in beide populaties eerder gelijklopend.

Bij het beschouwen van de impact van het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen dient men dan ook rekening te houden met de verschillen tussen die beide populaties uitstromers, die ontstaan zijn door de genoemde overgangsmaatregel.

NB: Voor de volledigheid dienen wij te vermelden dat een klein aantal uitstromers - 248 in totaal voor 2015 – een werkloosheidsduur heeft van minder dan 3 jaar bij het bereiken van het einde van het recht. Dit is een gevolg van niet-vergoedbare periodes, zoals bv. ziekte. Zie bijlage 6.1 voor meer informatie over de effecten van die niet-vergoedbare periodes op het einde van het recht.

2

Reële impact van de uitstroom wegens het einde van het recht op het aantal uitkeringsgerechtigden in de context van een ruimer maatregelenpakket

2.1

Opzet van de impactmeting

Dit hoofdstuk verklaart de recente evolutie van het aantal personen met inschakelingsuitkeringen in de context van een ruimer maatregelenpakket dat sinds 2012 geleidelijk aan werd ingevoerd (zie ook hoofdstuk 1.1). Het gaat daarbij om maatregelen die zich geheel of gedeeltelijk richten op de beleidsgroep die ook onderworpen is aan het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen. Is de afname van het aantal gerechtigden op inschakelingsuitkeringen louter een gevolg van (de anticipatie op) de beperking van het recht, of spelen ook de andere maatregelen een rol?

Eerst bekijken we de invloed van een aantal maatregelen die hebben gezorgd voor een afname van de instroom in het stelsel van inschakelingsuitkeringen. Het gaat daarbij om de verlenging van de beroepsinschakelingsstijd, de invoering van Dispo J en de gewijzigde toelaatbaarheidsvoorwaarden (lagere maximale leeftijd voor een uitkeringsaanvraag en diplomaverreichte).

Vervolgens gaan we na in hoeverre andere maatregelen dan de beperking van het recht gezorgd hebben voor een toename van de uitstroom. De striktere opvolging van het zoekgedrag van gerechtigden op inschakelingsuitkeringen (Dispo W) en de versterkte activering van laaggeschoolde jongeren zijn in dat opzicht de twee belangrijkste maatregelen.

De uitstroom kan ook beïnvloed worden door de anticipatieve uitstroom in de periode voorafgaand aan het aangekondigde einde van het recht op inschakelingsuitkeringen. Ook de impact van die factor op de evolutie van het aantal uitkeringsgerechtigden wordt van naderbij bekeken.

We brengen de evolutie van de totale populatie, de instroom en de uitstroom in kaart van 2010 tot en met 2015. Op die manier kan de evolutie na de invoering van het ruimer maatregelenpakket (2012-2015) vergeleken worden met de evolutie ervoor (2010-2011). Voor de instroom en de uitstroom wordt ook een policy off-evolutie berekend, die de invloed van de diverse maatregelen neutraliseert. Door de policy off-evolutie te vergelijken met de werkelijkheid (policy on) kan een inschatting gemaakt worden van de impact van die maatregelen op de evolutie van de totale populatie.

Als gevolg van methodologische overwegingen wordt in dit hoofdstuk het aantal uitkeringsgerechtigden steeds weergegeven als het verschillend aantal personen op jaarbasis, terwijl in de meeste andere statistische publicaties meestal het maandgemiddelde van het aantal betalingen (of fysieke eenheden) wordt gebruikt. De evolutie van de totale populatie wordt in dit hoofdstuk immers verklaard aan de hand van de instroom en de uitstroom, wat per definitie gegevens op persoonsniveau vereist. De impact van de instroom en de uitstroom op de totale populatie kan preciezer worden ingeschat wanneer de evolutie van de totale populatie eveneens op basis van het verschillend aantal personen wordt berekend.

De instroom wordt gedefinieerd als het aantal eerste instromers op jaarbasis⁴. Deze definitie van instroom impliceert dus dat geen rekening gehouden wordt met de personen die herinstromen na een periode zonder inschakelingsuitkeringen. Dit doen we omdat de maatregelen waarvan we de impact onderzoeken enkel van toepassing zijn op personen die voor de eerste maal toetreden tot het stelsel van inschakelingsuitkeringen.

De uitstroom wordt gedefinieerd als het totaal aantal personen dat gedurende een bepaald jaar minstens eenmaal is uitgestroomd⁵ uit het stelsel van inschakelingsuitkeringen. Bij personen die binnen hetzelfde jaar meerdere keren uitstromen wordt enkel rekening gehouden met het laatste moment van uitstroom.

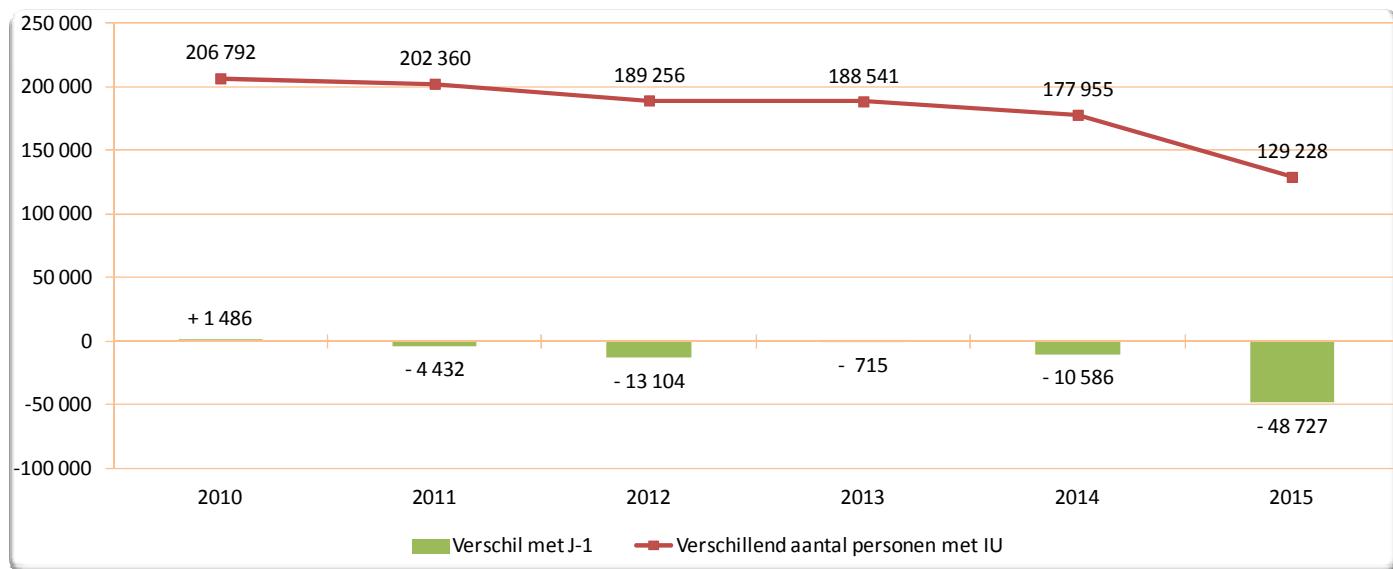
⁴ Eerste instroom = eerste betaling in het stelsel van inschakelingsuitkeringen sinds 1 januari 1998.

⁵ Uitgestroomd = betaling in referentemaand X-1, geen betaling in referentemaand X

De totale populatie is samengesteld uit alle volledig werklozen die uitkeringen ontvangen in het stelsel van inschakelingsuitkeringen. Ze omvat dus niet enkel de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen met inschakelingsuitkeringen, maar ook de niet-werkzoekende volledig werklozen met inschakelingsuitkeringen⁶.

Grafiek 4 toont dat het aantal gerechtigden op inschakelingsuitkeringen in de afgelopen jaren constant is gedaald: van 206 792 in 2010 tot 129 228 in 2015 (- 37,5%). De grootste dalingen op jaarbasis deden zich voor in 2012 (- 13 104 personen), 2014 (- 10 586 personen) en 2015 (- 48 727 personen).

Grafiek 4
Evolutie van het aantal gerechtigden op inschakelingsuitkeringen (verschillende personen)

In de volgende subhoofdstukken bekijken we de dynamiek die aan de basis ligt van deze evolutie. Is de daling een gevolg van een toename van de uitstroom, van een afname van de instroom of van beide? Tegelijkertijd gaan we na in welke mate de instroom en de uitstroom beïnvloed werden door de eerder geïdentificeerde beleidsmaatregelen.

⁶ De reden waarom deze volledig werklozen niet-werkzoekend zijn kan variëren, maar veelal gaat het om personen met een vrijstelling voor het volgen van een (beroeps)opleiding. Het gaat om 2 215 van de 28 756 personen, d.i. 7,4%.

2.2

Evolutie van de instroom in de context van een ruimer maatregelenpakket

Jongeren die zich na het einde van hun studies inschrijven als werkzoekende bij de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling hebben niet meteen recht op inschakelingsuitkeringen. Ze moeten eerst een zogenaamde beroepsinschakelingstijd (voorheen wachttijd) doorlopen, waarin ze op zoek gaan naar een geschikte job. De modaliteiten van het stelsel zijn sinds 2012 echter grondig gewijzigd, met als doel de instroom in het stelsel van inschakelingsuitkeringen te verminderen ten voordele van de doorstroom naar de arbeidsmarkt. In chronologische volgorde werden volgende maatregelen in dit kader genomen:

1. **Verlenging van de beroepsinschakelingstijd (BIT)**

De BIT werd vanaf 1 januari 2012 voor alle leeftijdscategorieën gelijkgeschakeld tot 310 dagen (= 12 kalendermaanden), wat de facto een verlenging met minstens 3 maanden inhield voor de werkzoekenden van 25 jaar of jonger.

2. **Opvolging van het zoekgedrag naar werk van jongeren tijdens de BIT (Dispo J)**

Sinds 1 augustus 2013 is een intensieve opvolgingsprocedure van kracht voor de jonge werkzoekenden die zich in de BIT bevinden en die dus nog geen inschakelingsuitkeringen ontvangen. Schoolverlaters die afstudeerden vanaf het einde van het schooljaar of academiejaar 2012-2013 en die hun BIT ten vroegste op 1 augustus 2013 hebben aangevat kunnen pas inschakelingsuitkeringen aanvragen wanneer ze beschikken over twee positieve evaluaties van hun zoekgedrag naar werk tijdens de BIT. Standaard worden twee evaluaties voorzien tijdens de BIT: in de 7de en in de 11de maand. Bij een negatieve evaluatie kan de jonge werkzoekende pas 6 maanden na de beslissing tot een negatieve evaluatie een nieuwe evaluatie aanvragen. Voor die werkzoekenden wordt de intrede in het stelsel van inschakelingsuitkeringen dus met minstens 5 maanden uitgesteld in vergelijking met vroeger.

3. **Verlaging van de maximale leeftijd voor een uitkeringsaanvraag**

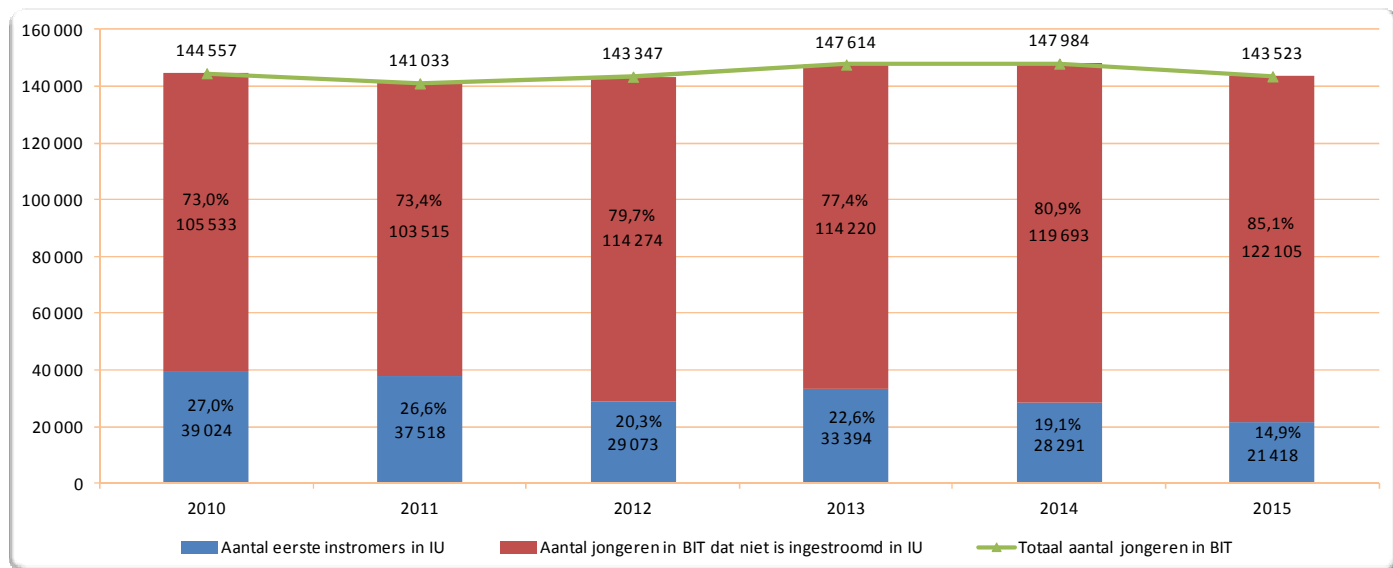
Sinds 1 januari 2015 is de maximale leeftijd waarop schoolverlaters inschakelingsuitkeringen kunnen aanvragen, verlaagd van 30 tot 25 jaar. Een uitkeringsaanvraag na de leeftijd van 25 jaar is enkel nog mogelijk in geval van een onderbreking van de studies voor redenen van overmacht of omwille van een tewerkstelling als werknemer of bij vestiging als zelfstandige in hoofdberoep. Ook wanneer de reglementaire termijnen voor de evaluatiegesprekken in het kader van Dispo J overschreden werden kan een laattijdige aanvraag onder bepaalde voorwaarden nog aanvaard worden.

4. **Invoering diplomavorwaarde**

Vanaf 1 september 2015 geldt voor schoolverlaters jonger dan 21 jaar een bijkomende voorwaarde voor de toekenning van inschakelingsuitkeringen, namelijk de diplomavorwaarde. Jongeren die vòòr de leeftijd van 21 jaar inschakelingsuitkeringen aanvragen, kunnen pas toegelaten worden tot het recht indien ze een diploma, getuigschrift of attest bezitten dat is opgenomen in de bijlage bij artikel 6 van het ministerieel besluit van 26 november 1991. Wie niet voldoet aan de diplomavorwaarde kan dus pas vanaf de leeftijd van 21 jaar een inschakelingsuitkering ontvangen. Voorheen volstond het de studies beëindigd te hebben, al dan niet met een diploma / getuigschrift.

Grafiek 5

Evolutie van het aantal jongeren in BIT en het aantal eerste instromers in het stelsel van inschakelingsuitkeringen (verschillende personen)

Grafiek 5 geeft de evolutie per jaar weer van het aantal verschillende personen geregistreerd als werkzoekende in de BIT en van het aantal verschillende personen dat voor de eerste maal uitkeringen heeft aangevraagd in het stelsel van inschakelingsuitkeringen.⁷ De grafiek toont aan dat vanaf 2012 het aandeel jongeren dat doorstroomt van de BIT naar het stelsel van inschakelingsuitkeringen lager ligt dan voorheen. In 2010 ontving 27,0% van het totaal aantal jongeren in BIT voor de eerste maal inschakelingsuitkeringen. In 2012 daalde dit aandeel tot 20,3% en in 2015 zelfs tot 14,9%. In absolute cijfers is het aantal eerste instromers tussen 2010 en 2015 met 17 606 gedaald, terwijl het totaal aantal jongeren in BIT slechts met een 1 000-tal afnam.

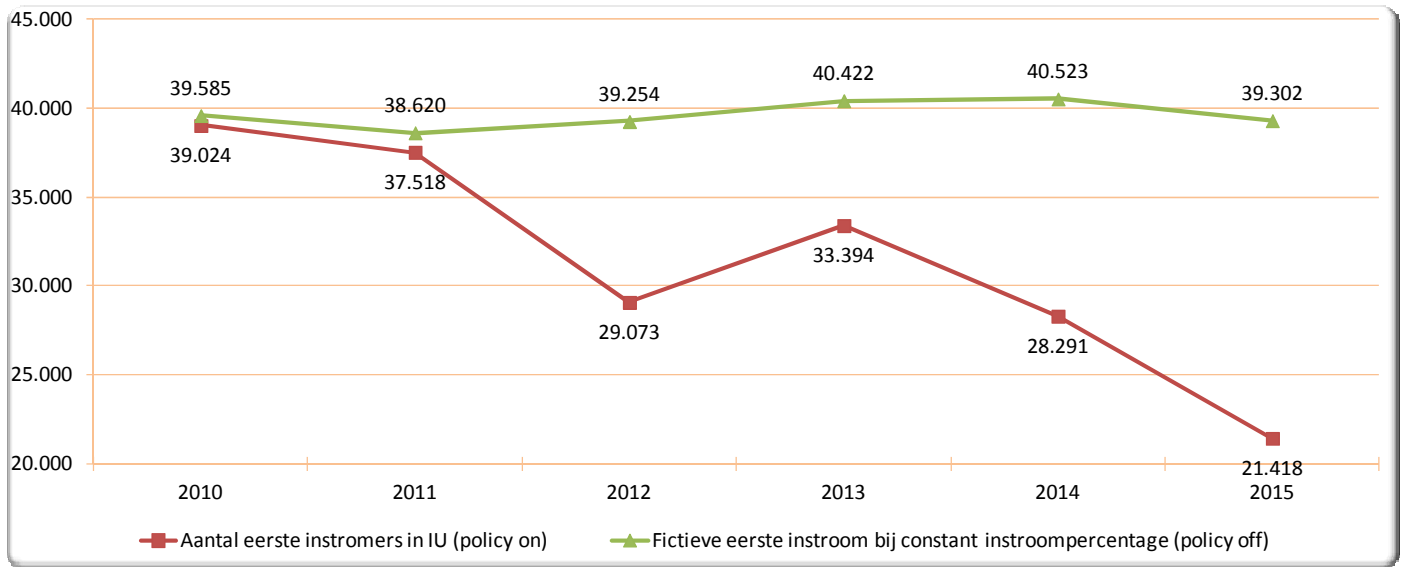
De trendbreuk vanaf 2012 is opmerkelijk, want in de periode ervoor was het aandeel jongeren dat doorstroomde van de BIT naar het stelsel van inschakelingsuitkeringen, ondanks aanzienlijke conjuncturele schommelingen, vrij stabiel. In de periode 2007-2011 bedroeg het aandeel gemiddeld 27,4%. Enkel in 2009 was het percentage als gevolg van de economische crisis enigszins hoger (29,1%) en in 2011 lag het lager (26,6%), maar in ieder geval lag het steeds aanzienlijk hoger dan in de periode na de reglementaire wijzigingen. Dat geeft aan dat noch conjuncturele, noch demografische evoluties aan de basis liggen van de daling, maar dat de oorzaak hoofdzakelijk reglementair van aard is.

Om de impact van voornoemde maatregelen op de instroom te kunnen kwantificeren hebben we een policy off-evolutie van het aantal eerste instromers berekend op basis van het gemiddelde instroompercentage in de periode 2007-2011, dus voordat de maatregelen in voege zijn getreden. Die policy off-evolutie wordt weergegeven in grafiek 6 en vergeleken met het reële aantal eerste instromers.

⁷ Het aantal verschillende personen wordt per jaar geteld. Personen bij wie de BIT zich uitstrekt over meerdere jaren worden dus in elk van die jaren meegeteld.

Grafiek 6

Evolutie (werkelijk en policy off) van het aantal eerste instromers in het stelsel van inschakelingsuitkeringen (verschillende personen)

De verlenging van de beroepsinschakelingstijd heeft er voor gezorgd dat in 2012 ongeveer 10 000 en in 2013 ongeveer 7 000 personen minder zijn ingestroomd in het stelsel van inschakelingsuitkeringen. De cohorte die 9, 10 of 11 maanden na het beëindigen van de studies nog geen werk heeft gevonden kan nog geen uitkeringsaanvraag doen. Zij blijven werkzoekend of stromen op een later tijdstip dan voorheen uit naar een andere socio-economische positie (werk, studies, inactiviteit, ...), waardoor het aandeel dat inschakelingsuitkeringen aanvraagt in 2012 daalt. In 2013 stroomt een deel van de betrokkenen vervolgens echter alsnog in.

Als gevolg van de striktere opvolging van het zoekgedrag van jongeren in de BIT neemt het verschil tussen de werkelijke en de policy off-evolutie nog verder toe in 2014. In werkelijkheid stroomden ongeveer 12 000 personen minder door van de BIT naar het stelsel van inschakelingsuitkeringen dan het geval zou zijn geweest bij een constant instroompercentage.

Hetzelfde mechanisme speelt als bij de verlenging van de beroepsinschakelingstijd. De instroom in het stelsel van inschakelingsuitkeringen van jongeren bij wie het zoekgedrag negatief geëvalueerd werd tijdens de BIT wordt voor minstens 5 maanden uitgesteld. Ook zij blijven dus werkzoekend of stromen uit naar een andere socio-economische positie (werk, studies, inactiviteit, ...), waardoor het aandeel dat inschakelingsuitkeringen aanvraagt verder daalt. Bovendien kan worden ingeschat dat ook de uitstroomkansen van zij die wél positief geëvalueerd werden door de extra begeleiding en opvolging tijdens de BIT zijn toegenomen. Die evaluatie valt echter buiten de scope van deze analyse.

In 2015 tenslotte wordt het verschil tussen beide curves bijkomend beïnvloed door de twee recentste maatregelen, namelijk de lagere maximale leeftijd voor een uitkeringsaanvraag en, in mindere mate, de diplomavorwaarde voor < 21-jarigen. In dat jaar lag de werkelijke eerste instroom bijna 18 000 eenheden lager dan in de policy off-hypothese.

Onder invloed van de diverse maatregelen ligt de werkelijke instroom op het einde van de beschouwde periode dus meer dan 45% lager dan de potentiële instroom bij constante reglementering. Hierbij dient wel benadrukt te worden dat het gaat om een inschatting van de potentiële instroom. Het kan niet uitgesloten worden dat het werkelijke instroompercentage positief of negatief beïnvloed is door andere factoren dan de reglementaire wijzigingen, maar zoals gezegd wijst het vrij constante instroompercentage in de periode vòòr 2012 erop dat die invloed eerder beperkt is.

2.3

Evolutie van de uitstroom in de context van een ruimer maatregelenpakket

Ook de uitstroom uit het stelsel van inschakelingsuitkeringen werd de laatste jaren beïnvloed door een aantal reglementaire wijzigingen. Naast het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen, de maatregel die het onderwerp vormt van deze analyse, onderscheiden we nog twee belangrijke maatregelen. In chronologische volgorde zijn dit:

1. Striktere opvolging van het zoekgedrag van gerechtigden op inschakelingsuitkeringen (Dispo W)

Sinds 9 augustus 2012 is er een specifieke opvolgingsprocedure van kracht voor gerechtigden op inschakelingsuitkeringen. Daardoor wordt het zoekgedrag van gerechtigden op inschakelingsuitkeringen sneller geëvalueerd dan in de gewone opvolgingsprocedure, namelijk om de 6 maanden. Deze specifieke procedure is van toepassing op iedereen die uitkeringen ontvangt in het stelsel van inschakelingsuitkeringen (inclusief de deeltijdse werknemers met een inkomensgarantie-uitkering berekend op basis van inschakelingsuitkeringen), behalve indien zij reeds aan de gewone procedure van activering van het zoekgedrag naar werk onderworpen zijn. In dit laatste geval blijft de gewone procedure van toepassing en kent ze haar normale verloop tot een eventuele positieve evaluatie van de inspanningen. Slechts na een dergelijke positieve evaluatie wordt de specifieke procedure voor gerechtigden op inschakelingsuitkeringen op hen toegepast. Wie negatief geëvalueerd wordt verliest gedurende 6 maanden het recht op inschakelingsuitkeringen. De eerste evaluaties in het kader van de specifieke procedure vonden plaats begin 2013.

2. Versterkte activering van laaggeschoolde jongeren

Sinds 1 juli 2013 geldt een versterkte Activa-regeling voor laaggeschoolde jongeren. De regeling voorziet werkuitkeringen van 500 EUR (die de werkgever kan aftrekken van het netto salaris) gedurende maximaal 36 maanden voor personen jonger dan 27 jaar (jonger dan 30 jaar vanaf 1 januari 2014) die gedurende minstens 312 dagen (156 dagen vanaf 1 januari 2014) in de laatste 18 maanden ingeschreven waren als niet-werkend werkzoekende en die geen diploma/getuigschrift hoger secundair onderwijs bezitten. De werkgever geniet bovendien een significante reductie van de sociale bijdragen.

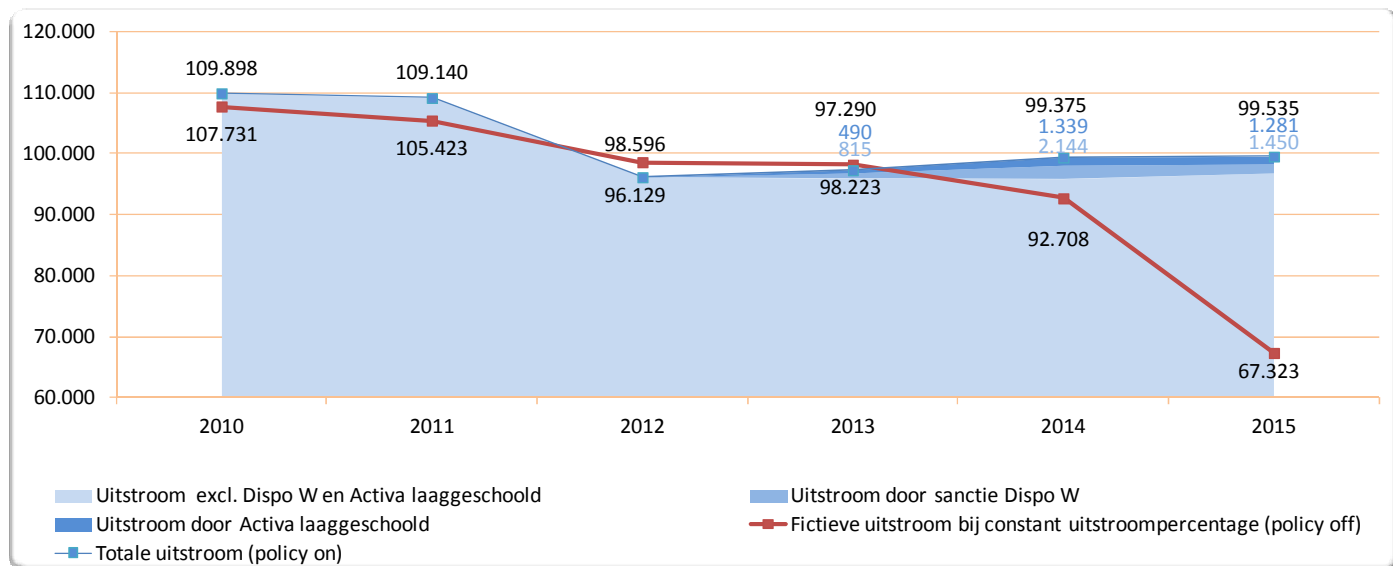
Beide maatregelen zorgen voor een toename van de uitstroom uit het stelsel van inschakelingsuitkeringen en versterken dus het effect van de beperking van het recht. Om het effect te kwantificeren werd voor elk van de uitstromers nagegaan of de uitstroom een rechtstreeks gevolg was van een sanctie in het kader van Dispo W of een tewerkstelling in het kader van Activa voor laaggeschoolde jongeren.⁸ Opnieuw berekenden we een policy off-evolutie van de uitstroom op basis van het gemiddelde uitstroompercentage in de 5 jaar voorafgaand aan de maatregelen.⁹ Die policy off-evolutie wordt weergegeven en vergeleken met de reële uitstroom (inclusief en exclusief de uitstroom die kan toegeschreven worden aan Dispo W en Activa voor laaggeschoolde jongeren) in grafiek 7.

⁸ Ter herinnering: er werd enkel rekening gehouden met het laatste moment van uitstroom binnen een bepaald jaar. Enkel wanneer dat laatste moment van uitstroom kan toegeschreven worden aan een sanctie in het kader van Dispo W of een tewerkstelling in het kader van Activa voor laaggeschoolde jongeren, wordt de uitstroom beschouwd als een rechtstreeks gevolg van één van beide maatregelen. Gesteld dat maand X de referentemaand van uitstroom voorstelt, dan werd een uitstroom toegeschreven aan een sanctie in het kader van Dispo W wanneer de begindatum van een sanctie gelegen is in de referentemaanden X of X-1. Voor de overige uitstromers werd nagegaan of er in de maand van uitstroom een betaling voor een werkuitkering in het kader van Activa voor laaggeschoolde jongeren werd geregistreerd.

⁹ In dit geval werd ervoor geopteerd om de periode 2008-2012 als referentieperiode te nemen. De eerste evaluaties in het kader van Dispo W vonden immers pas in 2013 plaats. Het uitstroompercentage geeft het aandeel uitstromers weer in de totale populatie van december van het voorgaande jaar tot en met november van het betreffende jaar. In de periode 2008-2012 bedroeg het gemiddeld 52,1%, minimaal 50,4% in 2012 en maximaal 53,6% in 2011. Die constante werd toegepast op de totale populatie van 2010 tot en met 2015. Op die manier wordt ook het effect van de overgangsmatregelen in het kader van de beperking van het recht weergegeven, die ervoor gezorgd hebben dat een grote cohorte is uitgestroomd op 1 januari 2015.

Grafiek 7

Evolutie (werkelijk en policy off) van het aantal uitstromers in het stelsel van inschakelingsuitkeringen (verschillende personen)

In 2013 is het verschil tussen de reële uitstroom en de fictieve uitstroom (op basis van het gemiddelde uitstroombepaalde in de 5 jaar voorafgaand aan de maatregelen en het reële aantal personen in met een inschakelingsuitkering) klein, wat aangeeft dat voornoemde maatregelen de uitstroom in dat jaar minimeel beïnvloed hebben. We zien dan ook dat slechts een beperkt deel van de uitstroom wordt toegeschreven aan Dispo W of een tewerkstelling in het kader van Activa voor laaggeschoolde jongeren (respectievelijk 815 en 490 personen).

In 2014 is het policy on/policy off-verschil groter: de reële uitstroom ligt bijna 6 700 eenheden hoger dan de policy off-hypothese. Of met andere woorden: bij constante reglementering zou het aantal uitstromers ongeveer 7% lager geweest zijn dan in werkelijkheid. Ongeveer de helft van dat verschil kan toegeschreven worden aan de uitstroom als gevolg van een sanctie in het kader van Dispo W of als gevolg van een tewerkstelling in het kader van Activa voor laaggeschoolde jongeren.

Het verschil tussen de werkelijkheid en de policy off-benadering exclusief de invloed van deze beide maatregelen bedraagt ongeveer 3 200 eenheden. De werkelijke uitstroom exclusief de uitstroom als gevolg van Dispo W en Activa laaggeschoolden ligt in 2014 dus nog steeds 3,5% hoger dan wat verwacht kan worden op basis van het langjarig gemiddelde. Rekening houdend met de overgangsmaatregel die bepaalt dat de eerste gevallen van einde recht pas konden plaatsvinden vanaf 1 januari 2015, kan dat verschil geïnterpreteerd worden als een anticipatief effect.¹⁰

In 2015 is het verschil tussen de werkelijke uitstroom en de fictieve uitstroom bij constante reglementering uiteraard zeer groot als gevolg van de einde rechten die hebben plaatsgevonden in dat jaar. Er zijn ongeveer 32 200 personen meer uitgestroomd dan wat verwacht kon worden op basis van het gemiddelde uitstroombepaalde in de jaren voor de reglementaire wijzigingen. Slechts een klein deel van deze toegenomen uitstroom wordt toegeschreven aan Dispo W of Activa voor laaggeschoolde jongeren (respectievelijk 1 450 en 1 281 personen). Wanneer we geen rekening houden met deze beide maatregelen bedraagt het verschil dus nog 29 481 personen, wat ongeveer even groot is als het werkelijk aantal personen bij wie het recht op inschakelingsuitkeringen is geëindigd in 2015 (28 756). Dit suggereert dat de policy on/policy off-benadering een vrij accurate inschatting geeft van de impact van de verschillende maatregelen.

¹⁰ Naast deze kwantitatieve benadering van het anticipatief effect is in principe ook een kwalitatieve benadering mogelijk. Dit zou echter een andere vraagstelling en een andere onderzoekspopulatie vereisen dan in de huidige analyse werden opgenomen op basis van de voorgenomen evaluatiecriteria.

2.4

Tussentijdse conclusie

De beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen maakt deel uit van een coherent maatregelenpakket dat werd ingevoerd om het aantal gerechtigden op inschakelingsuitkeringen te verminderen en de transitie naar werk in deze groep uitkeringstrekkers te bevorderen. Door enerzijds minder uitkeringen ten laste te hebben en anderzijds meer sociale zekerheidsbijdragen en belastinginkomsten te ontvangen, hopen de beleidsmakers ook een belangrijke besparing te realiseren.

Een aantal maatregelen moesten zorgen voor een hogere transitie naar de arbeidsmarkt nog tijdens de BIT, en bijgevolg een lagere doorstroming naar het stelsel van inschakelingsuitkeringen. De eerste maatregel in dit kader was de verlenging van de BIT (2012), daarna volgde de opvolging van het zoekgedrag van jongeren tijdens de BIT (2013) en tenslotte ook nog het verlagen van de maximale leeftijd voor een uitkeringsaanvraag en de diplomavooraarde (beiden 2015).

Andere maatregelen richtten zich op het bevorderen van de transitie naar de arbeidsmarkt voor zij die al inschakelingsuitkeringen ontvangen. Daarbij werd enerzijds ingezet op controle van het zoekgedrag (Dispo W vanaf 2012) en anderzijds op activering (Activaplan voor laaggeschoolde jongeren vanaf 2013).

Slechts in laatste instantie heeft de beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen gezorgd voor een afname van het aantal uitkeringsgerechtigden. Door overgangsmaatregelen was de uitstroom wegens einde recht zeer omvangrijk en geconcentreerd in (het begin van) 2015. De impact van die maatregel op de beleidsgroep is dan ook aanzienlijk. Het is echter duidelijk dat niet de volledige afname van het aantal gerechtigden op inschakelingsuitkeringen eraan kan worden toegeschreven.

Doorheen dit hoofdstuk hebben we aan de hand van een policy on/policy off-benadering geprobeerd om de impact van deze maatregelen op de beleidsgroep te kwantificeren. In tabel 2 zetten we deze impact nog eens op een rij. Voor de maatregelen met een impact op de instroom. De totale populatie daalt wanneer de werkelijke instroom lager ligt dan de instroom bij constante reglementering (= maatregelen met een impact op de instroom) of wanneer de werkelijke uitstroom hoger ligt dan de uitstroom bij constante reglementering (= maatregelen met een impact op de uitstroom).

We wijzen er nogmaals op dat het hierbij om een inschatting gaat van de impact. Hoewel de cijfers in tabel 2 wel degelijk een indicatie geven van het aantal personen dat door de verschillende maatregelen geraakt werd, toch zijn ze als gevolg van de gekozen methodologie slechts een benadering van de werkelijkheid. Er dient dan ook meer belang te worden gehecht aan de onderlinge verhoudingen tussen de impact van de verschillende maatregelen op de beleidsgroep, al geldt ook daarvoor dat het gaat om een indicatie. Andere factoren dan de reglementaire wijzigingen kunnen de instroom en/of de uitstroom immers beïnvloeden hebben, waardoor er steeds een zekere foutenmarge in acht dient genomen te worden.

Tabel 2

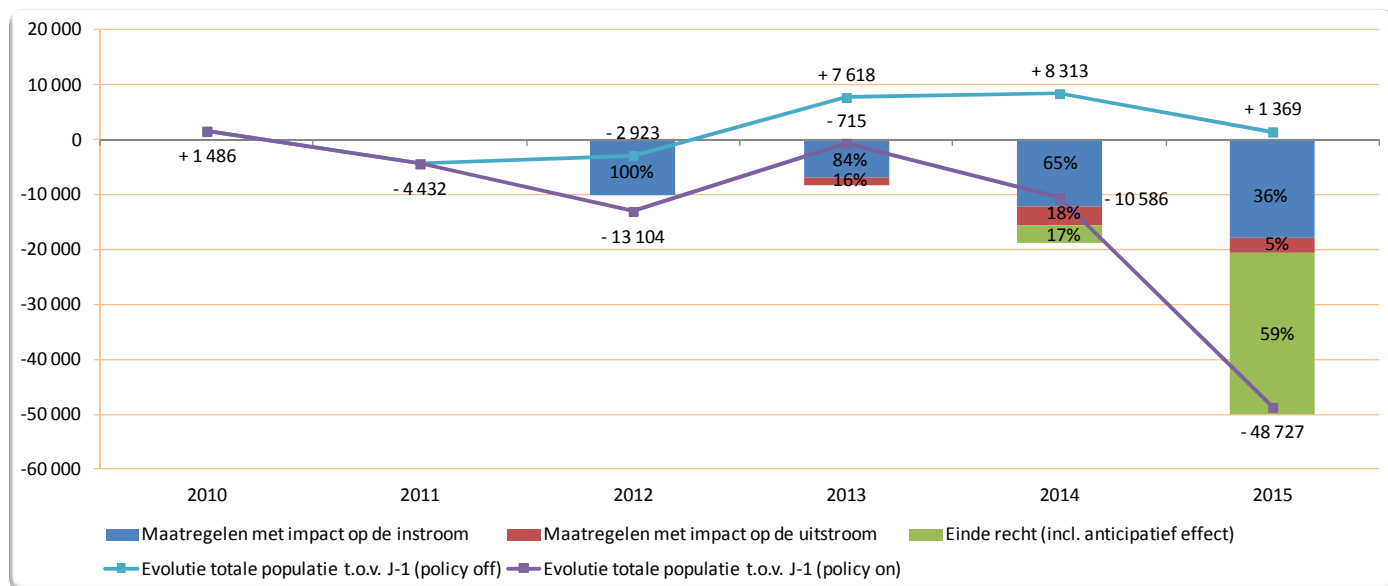
Inschatting van de impact van het uitgebreid maatregelenpakket op de evolutie van de beleidsgroep

Maatregel	2012	2013	2014	2015
Maatregelen met impact op de instroom	- 10 181	- 7 028	- 12 232	- 17 884
Maatregelen met impact op de uitstroom	-	- 1 305	- 3 483	- 2 731
Einde recht (incl. anticipatief effect)	-	-	- 3 184	- 29 481
Totaal	- 10 181	- 8 333	- 18 899	- 50 096

Uit tabel 2 blijkt dat het in 2012 en 2013 vooral de maatregelen zijn met een impact op de instroom die de evolutie van de beleidsgroep hebben beïnvloed. Die invloed blijft ook in 2014 en 2015, zelfs nog in toenemende mate, gelden. De invloed van maatregelen met een impact op de uitstroom wordt zichtbaar vanaf 2013, maar die is veel kleiner. In 2014 is er ook een anticipatief effect zichtbaar van de beperking van het recht, maar ook de invloed daarvan is eerder klein. De impact van de effectieve einde rechten in 2015 op de evolutie van de beleidsgroep is uiteraard veel groter.

In grafiek 8 passen we de inschatting van de impact van de diverse maatregelen toe op de evolutie van het totaal aantal gerechtigden op inschakelingsuitkeringen. We tellen dus de personen die als gevolg van de diverse maatregelen niet of later zijn ingestroomd of die bijkomend zijn uitgestroomd (zie de totalen in tabel 2) bij de beleidsgroep, zodat we een idee krijgen van de evolutie bij constante reglementering. Ook geven we weer in welke mate de verschillende maatregelen hebben bijgedragen tot de afname van het aantal gerechtigden op inschakelingsuitkeringen die zich heeft voorgedaan in de beschouwde periode.

Grafiek 8
Policy on/policy off-vergelijking van de evolutie van de beleidsgroep

Grafiek 8 toont dat het aantal gerechtigden op inschakelingsuitkeringen in 2012 bij constante reglementering hoogstwaarschijnlijk minder sterk zou zijn gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar dan nu het geval was. In 2013 en 2014 zou het aantal zelfs zijn gestegen, in plaats van de daling in werkelijkheid. In 2015 tenslotte heeft de gezamenlijke impact van de verschillende maatregelen gezorgd voor een sterke daling. Die sterke daling wordt grotendeels veroorzaakt door de beperking van het recht (59%), maar ook de diverse maatregelen die de instroom in het stelsel van inschakelingsuitkeringen beperken dragen bij tot die evolutie (36% van het policy on/policy off-verschil). De impact van de andere maatregelen die de uitstroom uit het stelsel moeten bevorderen is eerder beperkt. Bij afwezigheid van het uitgebreid maatregelenpakket zou de populatie in 2015 eerder stabiel gebleven zijn in vergelijking met het voorgaande jaar.

In het begin van dit hoofdstuk hebben we gezien dat het aantal gerechtigden op inschakelingsuitkeringen tussen 2010 en 2015 is gedaald: van 206 792 tot 129 228 (-77 564 personen). Zonder uitgebreid maatregelenpakket zou dit aantal hoogstwaarschijnlijk zijn toegenomen in plaats van gedaald. Deze stijging kan geraamd worden op ongeveer + 10 000 personen¹¹.

¹¹ Deze stijging komt overeen met de cumulatieve evolutie op jaarbasis tussen 2010 en 2015 in het policy off-scenario.

3

Socio-economische positie van uitstromers na het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen

In dit deel onderzoeken we in welke socio-economische positie de betrokkenen terechtkomen, nadat ze zijn uitgestroomd omdat ze het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen hebben bereikt (de zogenaamde 'uitstroomrichtingen'). In de eerste plaats onderzoeken we in welke mate de maatregel om dit recht te beperken een invloed heeft op de tewerkstellingskansen van de beleidsgroep. Met het oog op het berekenen van de budgettaire impact van de maatregel (cf. deel 4) brengen we echter ook in kaart in welke mate de betrokkenen doorstromen naar andere uitkeringsvormen, m.n. het leefloon, de ziekteverzekering, het pensioen en eventuele andere RVA-statuten. Voor de volledigheid wordt daarna ook ingegaan op de groep betrokkenen die in geen van de bovenstaande posities kan worden teruggevonden.

Met het oog op de leesbaarheid van deze nota beperken we ons hier tot het beschrijven van de aspecten van de gebruikte methodologie die noodzakelijk zijn voor een goed begrip van de navolgende analyse. Als bijlage is een technische nota bijgevoegd, waarin we gedetailleerder ingaan op de manier waarop deze opvolging en het bepalen van de socio-economische positie ('uitstroomrichting') is gebeurd.

NB: De bijlage in kwestie beschrijft voor de volledigheid ook een alternatieve benaderingswijze voor het bepalen van de uitstroomrichting (cf. deel 6.2.4). Hoewel die alternatieve werkwijze een interessant licht kan werpen op de resultaten bekomen volgens de hiernavolgend beschreven methode, werd er toch van afgezien ze te gebruiken als uitgangspunt voor dit luik van de analyse. De resultaten van deze alternatieve methode, gebaseerd op een momentopname 6 maanden na de uitstroom, worden immers te fragmentair geacht en vooral te sterk beïnvloed door formele eigenschappen van de beschikbare gegevensstromen om een degelijke interpretatie mogelijk te maken. Die problemen worden grotendeels geneutraliseerd door de opvolgingsperiode in zijn geheel in beschouwing te nemen.

Volgens de hier gehanteerde methodologie werd de uitstroomrichting bepaald op basis van een opvolging van de betrokkenen van de beleidsgroep gedurende zes maanden na de laatste referentemaand waarin ze een inschakelingsuitkering ontvingen. Voor elke maand van die opvolgingsperiode werd de socio-economische positie van de betrokkenen geobserveerd. Aangezien er in de loop der maanden verschillende observaties kunnen voorkomen, moesten prioriteitsregels worden toegekend om een eenduidige uitstroomrichting aan te duiden. De observaties werden als volgt ingedeeld in aflopende volgorde van prioriteit:

- Overlijden
- Pensioen
- Tewerkstelling (in de eerste plaats in loondienst, vervolgens als zelfstandige)
- Andere uitkeringsvormen bij de RVA
- Ziekte
- Leefloon

Alle observaties behalve die m.b.t. het leefloon konden gebeuren via datamerging. De gegevens over het leefloon dienden te worden aangeleverd via de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ). Hiertoe leverde de RVA de nodige databestanden aan de KSZ, die ze enerzijds verrijkte met de gegevens m.b.t. het leefloon en ze anderzijds anonimiseerde met het oog op de bescherming van de privacy van de betrokkenen.

Om het effect van de maatregel op de socio-economische positie van de betrokkenen in de beleidsgroep in kaart te brengen, wordt hierbij een vergelijking gemaakt met de reeds beschreven controlegroepen. De bepaling van hun socio-economische positie gebeurde op gelijkaardige wijze als voor de beleidsgroep. Omwille van het feit dat de beleidsgroep *de facto* uitstroomt uit zijn statuut als uitkeringsgerechtigde, diende echter wel rekening te worden gehouden met een aantal belangrijke nuanceverschillen tussen die populaties:

- Aangezien er zich bij de controlegroepen niet altijd een uitstroom voordoet, vangt de opvolgingsperiode voor de controlegroepen aan bij de referentemaand waarop de betrokkene op basis van zijn profiel werd geselecteerd voor de controlegroep.
- Tewerkstelling, ziekte of leefloon worden slechts geteld, wanneer er tegelijk ook een uitstroom uit het statuut als uitkeringsgerechtigde bij de RVA wordt geobserveerd.
- Bij de controlegroepen is ook het behoud van de huidige uitkering een mogelijke socio-economische positie. Betrokkenen die gedurende de gehele opvolgingsperiode elke maand een uitkering bleven ontvangen in hetzelfde statuut, werden hierbij ingedeeld.

Voor de controlegroepen dient verder te worden opgemerkt dat, aangezien de selectie een populatie van vrij beperkte omvang oplevert t.o.v. de beleidsgroep en er rekening dient te worden gehouden met de beperkingen inzake de bescherming van de privacy, er m.b.t. de uitstroom naar het leefloon geen gedetailleerde resultaat tabellen konden worden aangevraagd bij de KSZ. Die aanvraag beperkte zich voor de controlegroepen dan ook tot een totaalresultaat van het aantal uitstromers naar het leefloon, naar de activiteit zonder uitkering en de inactiviteit zonder uitkering.

3.1

Uitstroom naar werk (reguliere tewerkstelling)

3.1.1

Vergelijking met de controlegroepen

In tabel 3 wordt getoond hoeveel personen die in 2015 hun inschakelingsuitkering verloren wegens het einde van het recht zijn uitgestroomd naar een tewerkstelling. In totaal bedraagt het uitstroompercentage naar werk voor die groep 30,7%. Dit ligt bijna dubbel zo hoog als het resultaat (17,4%) voor de controlegroep met inschakelingsuitkeringen in 2010 (toen nog 'wachttuitkeringen' genoemd) en bovendien ook hoger dan dat van de controlegroepen met werkloosheidsuitkeringen in 2010 en 2015 (respectievelijk 21,8% en 22,7%).

Tabel 3

Algemeen overzicht van omvang van de uitstroom naar reguliere tewerkstelling bij de beleidsgroep en de controlegroepen

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2015	Januari	Februari- December	Totaal
Totale populatiegrootte	5 214	4 948	5 008	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar werk	905	1 078	1 137	2 824	5 991	8 815
Uitstroompercentage naar werk	17,4%	21,8%	22,7%	16,9%	49,7%	30,7%

Dit resultaat dient echter te worden genuanceerd. In de eerste plaats dient erop te worden gewezen dat er bij de vergelijking met resultaten uit 2010 rekening moet worden gehouden met eventuele verschillen op het vlak van conjunctuur, meer bepaald de tewerkstellingskans. De uitstroom naar werk blijkt voor de controlegroep met werkloosheidsuitkeringen in 2015 immers ook net iets hoger te liggen dan bij hun tegenhangers in 2010, ondanks het feit dat dit jaar net ter vergelijking werd gekozen omdat we zowel in 2010 als in 2015 een gelijkaardige economische groei konden noteren. In het kader van deze analyse kan geen gedetailleerd onderzoek worden verricht naar de impact van conjuncturele verschillen in beide jaren. Gezien de beperkte omvang van het verschil tussen de beide controlegroepen met een werkloosheidsuitkering (slechts 0,9 procentpunt) kunnen we er echter van uitgaan dat de conjuncturele context niet als een doorslaggevende factor moet worden beschouwd in het vergelijken van de resultaten in 2010 en 2015.

Een belangrijker aspect voor de interpretatie betreft echter de verschillen qua profiel. Elk van de drie controlegroepen is afgestemd op het profiel van de totale beleidsgroep, m.a.w. alle personen die in 2015 zijn uitgestroomd wegens het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen. Zoals gezien zijn er binnen de beleidsgroep echter belangrijke verschillen aan te duiden in het profiel van de groep die is uitgestroomd in januari, t.o.v. de uitstromers in de periode februari-december. De uitstroom naar werk bij de beleidsgroep uit januari ligt dan ook net wat lager (16,9%) dan het resultaat van de controlegroep met een inschakelingsuitkering in 2010. Daar staat uiteraard tegenover dat de beleidsgroep uit februari-december een uitstroom naar werk laat optekenen dat juist veel hoger ligt: bijna de helft (49,7%) van de betrokkenen die uitstroomde in de periode februari-december laat een uitstroom naar werk optekenen (tegenover 17,4% bij de controlegroep met een inschakelingsuitkering in 2010 en 21,8% voor de controlegroep met een werkloosheidsuitkering in 2010).

Ten slotte dienen we ook de kanttekening te plaatsen dat, wanneer we de uitstroom naar andere RVA-statuten bekijken (cf. deel 3.2.4), bij de bovenstaande resultaten een deel van de gesubsidieerde tewerkstelling buiten beschouwing blijkt te worden gelaten. Bovendien valt er o.b.v. de beschikbare gegevens relatief weinig uit te maken over de kwaliteit van de tewerkstelling (bv. werkzekerheid, aantal uren...), met uitzondering van het feit dat de tewerkstelling bij de controlegroepen in principe overeenkomt met een uitstroom uit de werkloosheids- of inschakelingsuitkering.

3.1.2

Verdeling volgens relevante profielkenmerken

Een belangrijk verschilpunt in het profiel van de uitstromers van januari t.o.v. die van februari-december, is de leeftijd. Tegelijkertijd is dit een variabele, waarover consensus heerst dat ze van invloed is op de tewerkstellingskansen.

Tabel 4

Uitstroom naar reguliere tewerkstelling volgens leeftijdsklasse

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2015	Januari	Februari- December	Totaal
Totale populatiegrootte						
< 30 jaar	2 185	1 024	1 084	4 542	6 327	10 869
30-39 jaar	1 858	2 407	2 424	6 949	4 310	11 259
40-49 jaar	1 056	1 160	1 126	4 276	1 251	5 527
50 jaar of ouder	115	357	374	934	167	1 101
Totaal	5 214	4 948	5 008	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar werk						
< 30 jaar	522	340	363	1 152	3 442	4 594
30-39 jaar	300	561	585	1 090	1 923	3 013
40-49 jaar	78	166	173	510	552	1 062
50 jaar of ouder	5	11	16	72	74	146
Totaal	905	1 078	1 137	2 824	5 991	8 815
Uitstroompercentage naar werk						
< 30 jaar	23,9%	33,2%	33,5%	25,4%	54,4%	42,3%
30-39 jaar	16,1%	23,3%	24,1%	15,7%	44,6%	26,8%
40-49 jaar	7,4%	14,3%	15,4%	11,9%	44,1%	19,2%
50 jaar of ouder	4,3%	3,1%	4,3%	7,7%	44,3%	13,3%
Totaal	17,4%	21,8%	22,7%	16,9%	49,7%	30,7%

Wanneer we de uitstroom naar werk bekijken volgens leeftijdsklasse, valt vooral op hoe de uitstroompercentages naar werk in alle leeftijdsklassen van 30 jaar of ouder ongeveer gelijk zijn voor de populatie die is uitgestroomd in februari-december. Dit staat in contrast tot de controlegroepen en de groep uitstromers in januari, waar het uitstroompercentage naar werk algemeen afneemt met de leeftijd. De uitstroompercentages voor de groep uitstromers van februari-december liggen bovendien erg hoog (54,4% in de leeftijdsgroep onder de 30 jaar, tussen 44% en 45% voor de overige leeftijdsklassen). In de leeftijdsklasse van de 50-plussers ligt het uitstroompercentage naar werk er dan ook meer dan 10x zo hoog als bij hun tegenhangers in de controlegroepen.

De groep uitstromers van januari vertoont uitstroompercentages die meer in de lijn van de verwachtingen liggen, in die zin dat ze kleiner worden naarmate de leeftijdsklasse stijgt. Ook bij deze populatie noteren we in de twee hoogste leeftijdsklassen echter hogere uitstroompercentages naar werk (respectievelijk 11,9% en 7,7%) dan in de controlegroep met inschakelingsuitkeringen in 2010 (respectievelijk 7,4% en 4,3%) en voor de 50-plussers zelfs hoger dan in de controlegroepen met werkloosheidsuitkeringen (respectievelijk 3,1% in 2010 en 4,3% in 2015). Alleen in de leeftijdsgroep van 30-39 jaar noteren we voor de groep uitstromers van januari een wat lager resultaat (15,7%) dan voor de controlegroep met inschakelingsuitkeringen in 2010 (16,1%).

Tabel 5
Uitstroom naar reguliere tewerkstelling volgens werkloosheidsduur

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2015	Januari	Februari- December	Totaal
Totale populatiegrootte						
< 5 jaar	1 207	944	1 047	2 376	4 256	6 632
5 jaar - < 10 jaar	1 623	2 331	1 783	3 355	3 164	6 519
10 jaar of langer	2 384	1 673	2 178	10 970	4 635	15 605
Totaal	5 214	4 948	5 008	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar werk						
< 5 jaar	321	321	360	685	2 243	2 928
5 jaar - < 10 jaar	338	530	397	707	1 772	2 479
10 jaar of langer	246	227	380	1 432	1 976	3 408
Totaal	905	1 078	1 137	2 824	5 991	8 815
Uitstroompercentage naar werk						
< 5 jaar	26,6%	34,0%	34,4%	28,8%	52,7%	44,1%
5 jaar - < 10 jaar	20,8%	22,7%	22,3%	21,1%	56,0%	38,0%
10 jaar of langer	10,3%	13,6%	17,4%	13,1%	42,6%	21,8%
Totaal	17,4%	21,8%	22,7%	16,9%	49,7%	30,7%

De werkloosheidsduur is een variabele met gelijkaardige kenmerken als de leeftijd. Het beschouwen van de uitstroom naar werk volgens werkloosheidsduur levert dan ook vergelijkbare resultaten op. De groep uitstromers van februari-december laat hoge uitstroompercentages naar werk noteren, ook in de groepen met een erg hoge werkloosheidsduur, waar die uitstroompercentages (56,0% bij de groep met een werkloosheidsduur van 5 - <10 jaar, 42,6% bij de groep van 10 jaar of langer) meer dan dubbel zo hoog liggen als bij hun tegenhangers in de controlegroepen. Bij de groep uitstromers van januari zijn de uitstroompercentages naar werk volgens werkloosheidsduur vergelijkbaar, zij het ook wat hoger dan de resultaten voor de controlegroep met inschakelingsuitkeringen in 2010.

Tabel 6
Uitstroom naar reguliere tewerkstelling volgens gewest

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2015	Januari	Februari- December	Totaal
Totale populatiegrootte						
Vlaams Gewest	936	919	948	2 508	2 476	4 984
Waals Gewest	3 399	3 175	3 201	11 165	7 862	19 027
Brussels Hoofdst.Gewest	879	854	859	3 028	1 717	4 745
Totaal	5 214	4 948	5 008	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar werk						
Vlaams Gewest	269	312	310	565	1 507	2 072
Waals Gewest	520	617	646	1 793	3 698	5 491
Brussels Hoofdst.Gewest	116	149	181	466	786	1 252
Totaal	905	1 078	1 137	2 824	5 991	8 815
Uitstroompercentage naar werk						
Vlaams Gewest	28,7%	33,9%	32,7%	22,5%	60,9%	41,6%
Waals Gewest	15,3%	19,4%	20,2%	16,1%	47,0%	28,9%
Brussels Hoofdst.Gewest	13,2%	17,4%	21,1%	15,4%	45,8%	26,4%
Totaal	17,4%	21,8%	22,7%	16,9%	49,7%	30,7%

In elk van de beschouwde populaties is de relatieve uitstroom naar werk het grootst in het Vlaams Gewest, gevolgd door het Waals en ten slotte het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Voor de groep uitstromers van januari noteren we echter alleen in het Vlaams Gewest een uitstroompercentage naar werk dat lager ligt dan dat van de controlegroep met inschakelingsuitkeringen in 2010 (22,5% tegenover 28,7%, d.i. een verschil van 6,2 procentpunt). Toch is het uitstroompercentage naar werk ook in die groep het hoogst in het Vlaams Gewest.

Tabel 7

Uitstroom naar reguliere tewerkstelling volgens studieniveau

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2015	Januari	Februari- December	Totaal
Totale populatiegrootte						
Laaggeschoold	2 431	2 303	2 277	8 587	4 992	13 579
Middengeschoold	2 178	2 085	2 050	6 614	5 456	12 070
Hooggeschoold	604	619	620	1 499	1 607	3 106
Totaal	5 214	4 948	5 008	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar werk						
Laaggeschoold	325	412	412	1 177	2 196	3 373
Middengeschoold	411	518	486	1 260	2 816	4 076
Hooggeschoold	169	207	180	387	979	1 366
Totaal	905	1 137	1 078	2 824	5 991	8 815
Uitstroompercentage naar werk						
Laaggeschoold	13,4%	17,9%	18,1%	13,7%	44,0%	24,8%
Middengeschoold	18,9%	24,8%	23,7%	19,1%	51,6%	33,8%
Hooggeschoold	28,0%	33,4%	29,0%	25,8%	60,9%	44,0%
Totaal	17,4%	23,0%	21,5%	16,9%	49,7%	30,7%

Bij alle populaties is het uitstroompercentage naar werk groter naarmate het scholingsniveau van de betrokkene hoger ligt. Wanneer we de verdeling volgens scholingsniveau maken, noteren we in de beleidsgroep voor elk scholingsniveau hogere uitstroompercentages naar werk dan in de controlegroep met inschakelingsuitkeringen in 2010, met uitzondering van de hooggeschoolde uitstromers van januari (25,8% t.o.v. 28,0%).

Tabel 8

Uitstroom naar reguliere tewerkstelling volgens arbeidsongeschiktheid

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2015	Januari	Februari- December	Totaal
Totale populatiegrootte						
Geen arbeidsongeschiktheid	4 798	4 527	4 600	14 750	11 947	26 697
33% of meer arbeidsongeschikt	416	421	408	1 951	108	2 059
Totaal	5 214	4 948	5 008	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar werk						
Geen arbeidsongeschiktheid	895	1 062	1 113	2 784	5 979	8 763
33% of meer arbeidsongeschikt	10	16	24	40	12	52
Totaal	905	1 078	1 137	2 824	5 991	8 815
Uitstroompercentage naar werk						
Geen arbeidsongeschiktheid	18,7%	23,5%	24,2%	18,9%	50,0%	32,8%
33% of meer arbeidsongeschikt	2,4%	3,8%	5,9%	2,1%	11,1%	2,5%
Totaal	17,4%	21,8%	22,7%	16,9%	49,7%	30,7%

De verdeling volgens eventuele arbeidsongeschiktheid toont hoe het uitstroompercentage naar werk voor betrokkenen met een erkende mate aan arbeidsongeschiktheid bij de beleidsgroep ongeveer gelijk is aan dat van de controlegroep met inschakelingsuitkeringen in 2010 (2,5% t.o.v. 2,4%). Er is op dat vlak echter een groot verschil naargelang het moment van uitstroom: voor de betrokkenen met een erkende mate aan arbeidsongeschiktheid ligt de relatieve uitstroom naar werk meer dan 5x hoger bij de uitstromers in februari-december dan bij die in januari (11,1% t.o.v. 2,1%). Hierbij dient echter rekening te worden gehouden met het feit dat de groep met een arbeidsongeschiktheid van 33% of meer die uitstroomde in de periode van februari-december, erg beperkt is qua omvang (slechts 108 van de in totaal 28 756 personen, d.i. 0,4%).

Tabel 9
Involed van eventuele sancties op de uitstroom naar reguliere tewerkstelling

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2015	Januari	Februari- December	Totaal
Totale populatiegrootte						
Geen sancties	4 556	4 293	4 026	13 966	9 302	23 268
Minstens 1 week gesanctioneerd	658	655	982	2 735	2 753	5 488
Totaal	5 214	4 948	5 008	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar werk						
Geen sancties	759	904	928	2 278	4 643	6 921
Minstens 1 week gesanctioneerd	146	174	209	546	1 348	1 894
Totaal	905	1 078	1 137	2 824	5 991	8 815
Uitstroompercentage naar werk						
Geen sancties	16,7%	21,1%	23,1%	16,3%	49,9%	29,7%
Minstens 1 week gesanctioneerd	22,2%	26,6%	21,3%	20,0%	49,0%	34,5%
Totaal	17,4%	21,8%	22,7%	16,9%	49,7%	30,7%

In tabel 9 worden de populaties verdeeld naargelang ze gedurende hun werkloosheid een vorm van sanctionering ontvingen wegens werkonwilligheid. (Andere mogelijke vormen van sanctie werden niet in beschouwing genomen.) Wanneer we de uitstroomcijfers naar werk vergelijken in de verschillende controlegroepen en in de verdeling van de beleidsgroep in uitstromers van januari en van februari-december, blijkt dat er geen algemene regel kan worden aangenomen over een eventueel verband tussen sancties en de hoogte van de uitstroompercentages naar werk. In de groep die uitstroomde in februari-december ligt het uitstroompercentage naar werk ongeveer even hoog ongeacht eventuele sancties. In totaal noteren we voor de beleidsgroep echter wel een hoger percentage van uitstroom naar werk in de groep die een sanctie hadden ontvangen, dan in de groep waarbij dat niet het geval was (34,5% t.o.v. 29,7%).

Tabel 10
Involed van eventuele verlengingen op de uitstroom naar reguliere tewerkstelling bij de beleidsgroep

	Totale populatiegrootte			Aantal uitstromers naar werk			Uitstroompercentage naar werk		
	Geen verlengingen	Verlengingen	Totaal	Geen verlengingen	Verlengingen	Totaal	Geen verlengingen	Verlengingen	Totaal
Januari	15 618	1 083	16 701	2 197	627	2 824	14,1%	57,9%	16,9%
Februari- December	4 170	7 885	12 055	1 716	4 275	5 991	41,2%	54,2%	49,7%
Totaal 2015	19 788	8 968	28 756	3 913	4 902	8 815	19,8%	54,7%	30,7%

In tabel 10 wordt onderzocht of er een verschil optreedt qua uitstroompercentages naar werk naargelang de betrokkene al dan niet een verlenging kon krijgen van zijn basisrecht op inschakelingsuitkeringen. Dergelijke verlengingen komen voornamelijk voort uit periodes van tewerkstelling. Bij die variabele is het uiteraard onmogelijk een vergelijking te maken met de controlegroepen.

De relatieve uitstroom naar werk blijkt opmerkelijk hoger bij de betrokkenen waarvoor het basisrecht op een gegeven moment werd verlengd. Voor de gehele beleidsgroep bedraagt het verschil 34,9 procentpunt. Het verschil is echter nog meer uitgesproken bij de groep uitstromers van januari¹², m.n. 43,8 procentpunt.

¹² Zie ook voetnoot 3.

Tabel 11

Uitstroom naar reguliere tewerkstelling bij de beleidsgroep volgens gezinscategorie en geslacht

	Januari			Februari-December			Totaal 2015		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Totale populatiegrootte									
Gezinshoofden	1 243	3 744	4 987	625	1 658	2 283	1 868	5 402	7 270
Samenwonenden	3 213	6 007	9 220	4 044	4 558	8 602	7 257	10 565	17 822
Alleenwonenden	1 512	982	2 494	720	450	1 170	2 232	1 432	3 664
Totaal	5 968	10 733	16 701	5 389	6 666	12 055	11 357	17 399	28 756
Aantal uitstromers naar werk									
Gezinshoofden	188	579	767	254	648	902	442	1 227	1 669
Samenwonenden	766	1 008	1 774	2 266	2 292	4 558	3 032	3 300	6 332
Alleenwonenden	160	123	283	324	207	531	484	330	814
Totaal	1 114	1 710	2 824	2 844	3 147	5 991	3 958	4 857	8 815
Uitstroompercentage naar werk									
Gezinshoofden	15,1%	15,5%	15,4%	40,6%	39,1%	39,5%	23,7%	22,7%	23,0%
Samenwonenden	23,8%	16,8%	19,2%	56,0%	50,3%	53,0%	41,8%	31,2%	35,5%
Alleenwonenden	10,6%	12,5%	11,3%	45,0%	46,0%	45,4%	21,7%	23,0%	22,2%
Totaal	18,7%	15,9%	16,9%	52,8%	47,2%	49,7%	34,9%	27,9%	30,7%

Tabel 12

Uitstroom naar reguliere tewerkstelling bij de controlegroepen volgens gezinscategorie en geslacht

	Inschakelingsuitkeringen 2010			Werkloosheidsuitkeringen 2010			Werkloosheidsuitkeringen 2015		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Totale populatiegrootte									
Gezinshoofden	350	975	1 325	357	989	1 346	358	989	1 347
Samenwonenden	1 301	1 891	3 192	1 133	1 753	2 886	1 171	1 778	2 949
Alleenwonenden	423	274	697	432	284	716	432	280	712
Totaal	2 074	3 140	5 214	1 922	3 026	4 948	1 961	3 047	5 008
Aantal uitstromers naar werk									
Gezinshoofden	29	69	98	44	101	145	36	92	128
Samenwonenden	326	408	734	370	457	827	409	491	900
Alleenwonenden	42	31	73	70	36	106	71	38	109
Totaal	397	508	905	484	594	1 078	516	621	1 137
Uitstroompercentage naar werk									
Gezinshoofden	8,3%	7,1%	7,4%	12,3%	10,2%	10,8%	10,1%	9,3%	9,5%
Samenwonenden	25,1%	21,6%	23,0%	32,7%	26,1%	28,7%	34,9%	27,6%	30,5%
Alleenwonenden	9,9%	11,3%	10,5%	16,2%	12,7%	14,8%	16,4%	13,6%	15,3%
Totaal	19,1%	16,2%	17,4%	25,2%	19,6%	21,8%	26,3%	20,4%	22,7%

De tabellen 11 en 12 tonen ten slotte de uitstroom naar werk voor respectievelijk de beleidsgroep en de controlegroepen verdeeld volgens een kruising van de gezinscategorie en het geslacht van de betrokkene. Onderzoek toont immers aan dat die twee profielkenmerken sterk met elkaar in verband staan voor wat de uitstroomkansen naar werk betreft.¹³

Voor elk van de populaties noteren we algemeen een lager uitstroompercentage naar werk bij de vrouwen dan bij de mannen. Dit verschil is echter meer dan dubbel zo groot bij de beleidsgroep (een verschil van 7,0 procentpunt) dan bij de controlegroep met inschakelingsuitkeringen in 2010 (een verschil van 2,9 procentpunt). Wanneer we ook de gezinscategorie in beschouwing nemen, blijkt dat op het vlak van uitstroom naar werk het grootste verschil tussen mannen en vrouwen zich situeert bij de samenwonenden. Dit valt in elk van de populaties waar te nemen, maar de beleidsgroep toont met stip het meest uitgesproken verschil (10,6 procentpunt verschil t.o.v. 3,5 procentpunt in de groep met een inschakelingsuitkering in 2010, 6,6 procentpunt in de groep met een werkloosheidsuitkering in 2010 en 7,3 procentpunt in de groep met een werkloosheidsuitkering in 2015). Daar staat evenwel tegenover dat de samenwonenden, ook bij de vrouwen, telkens de hoogste uitstroompercentages naar werk laten noteren van alle gezinscategorieën (voor de beleidsgroep in totaal 35,5% t.o.v. 23,0% bij de gezinshoofden en 22,2% bij de alleenwonenden).

¹³ Zie o.a. de RVA-publicatie "Een onderzoek naar de determinanten van de uitstroom naar werk", september 2011.

3.2

Uitstroom naar andere uitkeringsvormen

3.2.1

Leefloon

3.2.1.1

Vergelijking met de controlegroepen

In tabel 13 wordt getoond hoeveel personen die in 2015 hun inschakelingsuitkering verloren wegens het einde van het recht zijn uitgestroomd naar het leefloon. In totaal bedraagt het uitstroompercentage naar het leefloon voor die groep 21,9%. Hun aandeel ligt wel lager in de groep die uitstroomde in de periode februari-december (14,9%) dan in de groep die uitstroomde in januari 27,0%. De controlegroepen laten daarentegen slechts een verwaarloosbare uitstroom naar het leefloon optekenen.

Tabel 13

Algemeen overzicht van omvang van de uitstroom naar het leefloon bij de beleidsgroep en de controlegroepen

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2015	Januari	Februari- December	Totaal
Totale populatiegrootte	5 214	4 948	5 008	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar leefloon	0	1	18	4 513	1 791	6 304
Uitstroompercentage naar leefloon	0,0%	0,02%	0,4%	27,0%	14,9%	21,9%

Bij de interpretatie van dit gegeven dient men echter rekening te houden met het feit dat het leefloon een sociaal vangnet is voor o.a. wie geen recht kan doen gelden op een werkloosheids- of inschakelingsuitkering. Aangezien voor elk van de controlegroepen het recht op die uitkering in principe onbegrensd is of was in de tijd, is het niet onlogisch dat een uitstroom naar het leefloon er eerder een zeldzaamheid is. Wanneer er zich voor de betrokkenen geen andere reden aandienende om uit te stromen, konden zij immers hun bestaande uitkering behouden. Het is dan ook interessant om in de vergelijking tussen beleids- en controlegroepen ook rekening te houden met de groep uitkeringsgerechtigden in de controlegroepen, die dezelfde uitkering bleven behouden (cf. tabel 14).

Tabel 14

Vergelijking van de uitstroom naar het leefloon rekening houdende met het behoud van de uitkering in de controlegroepen

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2015	Januari	Februari- December	Totaal
Totale populatiegrootte	5 214	4 948	5 008	16 701	12 055	28 756
Behoud van uitkering + uitstroom naar leefloon	2 626	2 462	2 495	4 513	1 791	6 304
Percentage behoud van uitkering + uitstroom naar leefloon	50,4%	49,8%	49,8%	27,0%	14,9%	21,9%

Rekening houdende met de groep die de bestaande uitkering behoudt gedurende de hele opvolgingsperiode, krijgen we een ander beeld te zien: bij elk van de controlegroepen gaat het om ca. 50% van de betrokkenen. Dit is een aandeel dat meer dan dubbel zo hoog ligt als dat van de uitstroom naar het leefloon bij de beleidsgroep.

3.2.1.2

Verdeling volgens relevante profielkenmerken

Tabel 15

Uitstroom naar het leefloon bij de beleidsgroep volgens leeftijdsklasse

	Januari	Februari-December	Totaal
Totale populatiegrootte			
< 30 jaar	4 542	6 327	10 869
30-39 jaar	6 949	4 310	11 259
40-49 jaar	4 276	1 251	5 527
50 jaar of ouder	934	167	1 101
Totaal	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar leefloon			
< 30 jaar	504	428	932
30-39 jaar	1 992	951	2 943
40-49 jaar	1 687	360	2 047
50 jaar of ouder	330	52	382
Totaal	4 513	1 791	6 304
Uitstroompercentage naar leefloon			
< 30 jaar	11,1%	6,8%	8,6%
30-39 jaar	28,7%	22,1%	26,1%
40-49 jaar	39,5%	28,8%	37,0%
50 jaar of ouder	35,3%	31,1%	34,7%
Totaal	27,0%	14,9%	21,9%

De uitstroom naar het leefloon ligt opmerkelijk lager bij de leeftijdsklasse van < 30 jaar (8,6%) dan in de oudere leeftijdsklassen. Met uitzondering van de 50-plussers die uitstroonden in januari (35,3%) zien we hoe algemeen het aandeel uitstroom naar het leefloon toeneemt naargelang de leeftijdsklasse stijgt.

Tabel 16

Uitstroom naar het leefloon bij de beleidsgroep volgens werkloosheidsduur

	Januari	Februari-December	Totaal
Totale populatiegrootte			
< 5 jaar	2 376	4 256	6 632
5 jaar - < 10 jaar	3 355	3 164	6 519
10 jaar of langer	10 970	4 635	15 605
Totaal	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar leefloon			
< 5 jaar	290	302	592
5 jaar - < 10 jaar	399	263	662
10 jaar of langer	3 824	1 226	5 050
Totaal	4 513	1 791	6 304
Uitstroompercentage naar leefloon			
< 5 jaar	12,2%	7,1%	8,9%
5 jaar - < 10 jaar	11,9%	8,3%	10,2%
10 jaar of langer	34,9%	26,5%	32,4%
Totaal	27,0%	14,9%	21,9%

Ook volgens werkloosheidsduur zien we hoe over het algemeen de uitstroom naar een leefloon lager ligt, naargelang er minder jaren werkloosheid worden geteld. Van de groep met een werkloosheidsduur van minder dan 5 jaar is 8,9% uitgestroomd naar het leefloon, terwijl het voor de groep met minstens 10 jaar werkloosheid gaat om 32,4%.

Tabel 17

Uitstroom naar het leefloon bij de beleidsgroep volgens gewest

	Januari	Februari-December	Totaal
Totale populatiegrootte			
Vlaams Gewest	2 508	2 476	4 984
Waals Gewest	11 165	7 862	19 027
Brussels Hoofdst.Gewest	3 028	1 717	4 745
Totaal	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar leefloon			
Vlaams Gewest	311	151	462
Waals Gewest	3 450	1 328	4 778
Brussels Hoofdst.Gewest	752	312	1 064
Totaal	4 513	1 791	6 304
Uitstroompercentage naar leefloon			
Vlaams Gewest	12,4%	6,1%	9,3%
Waals Gewest	30,9%	16,9%	25,1%
Brussels Hoofdst.Gewest	24,8%	18,2%	22,4%
Totaal	27,0%	14,9%	21,9%

Wanneer we de uitstroom naar het leefloon volgens gewest bekijken, zien we dat die opmerkelijk lager ligt in het Vlaams dan in de beide andere gewesten: 9,3% t.o.v. 25,1% in het Waals en 22,4% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Van de groep uit het Vlaams Gewest die uitstroomde in februari-december is slechts 6,1% uitgestroomd naar het leefloon.

Dit resultaat ligt in de lijn van de verwachtingen, aangezien de uitstroom naar werk ook hoger ligt in het Vlaams Gewest dan in de andere gewesten. Ook in het Waals en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest noteren we echter meer uitstroom naar werk dan naar het leefloon. De resultaten laten zich deels beïnvloeden door het feit dat de populatie uitstromers wegens het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen relatief gezien veel omvangrijker is in het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Tabel 18

Uitstroom naar het leefloon bij de beleidsgroep volgens studieniveau

	Januari	Februari-December	Totaal
Totale populatiegrootte			
Laaggeschoold	8 587	4 992	13 579
Middengeschoold	6 614	5 456	12 070
Hooggeschoold	1 499	1 607	3 106
Totaal	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar leefloon			
Laaggeschoold	2 703	990	3 693
Middengeschoold	1 508	656	2 164
Hooggeschoold	302	145	447
Totaal	4 513	1 791	6 304
Uitstroompercentage naar leefloon			
Laaggeschoold	31,5%	19,8%	27,2%
Middengeschoold	22,8%	12,0%	17,9%
Hooggeschoold	20,1%	9,0%	14,4%
Totaal	27,0%	14,9%	21,9%

Zowel bij de groep uitstromers van januari als bij die van februari-december neemt de uitstroom naar het leefloon af naargelang het scholingsniveau toeneemt.

Tabel 19
Uitstroom naar het leefloon volgens arbeidsongeschiktheid

	Januari	Februari-December	Totaal
Totale populatiegrootte			
Geen arbeidsongeschiktheid	14 750	11 947	26 697
33% of meer arbeidsongeschikt	1 951	108	2 059
Totaal	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar leefloon			
Geen arbeidsongeschiktheid	4 210	1 776	5 986
33% of meer arbeidsongeschikt	303	15	318
Totaal	4 513	1 791	6 304
Uitstroompercentage naar leefloon			
Geen arbeidsongeschiktheid	28,5%	14,9%	22,4%
33% of meer arbeidsongeschikt	15,5%	13,9%	15,4%
Totaal	27,0%	14,9%	21,9%

Van de groep zonder een erkende mate aan arbeidsongeschiktheid die uitstroomde in januari is 28,5% uitgestroomd naar het leefloon t.o.v. slechts 15,5% bij hun tegenhangers die minstens 33% arbeidsongeschikt zijn verklaard. Voor de groep uitstromers in februari-december liggen beide uitstroompercentages naar het leefloon ongeveer even hoog (respectievelijk 14,9% t.o.v. 13,9%). Dit resultaat is opmerkelijk, aangezien het in de lijn van de verwachtingen ligt dat de groep die omwille van arbeidsongeschiktheid verder van de arbeidsmarkt verwijderd is, een grotere uitstroom naar het leefloon zou laten optekenen. Het gaat echter om een groep van vrij beperkte omvang, wat de algemene resultaten moeilijker interpreteerbaar maakt. Bovendien dient men ook rekening te houden met de mate van uitstroom naar een ziekte- of invaliditeitsuitkering (cf. infra).

Tabel 20
Involed van eventuele sancties op de uitstroom naar het leefloon

	Januari	Februari-December	Totaal
Totale populatiegrootte			
Geen sancties	13 966	9 302	23 268
Minstens 1 week gesanctioneerd	2 735	2 753	5 488
Totaal	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar leefloon			
Geen sancties	3 640	1 285	4 925
Minstens 1 week gesanctioneerd	873	506	1 379
Totaal	4 513	1 791	6 304
Uitstroompercentage naar leefloon			
Geen sancties	26,1%	13,8%	21,2%
Minstens 1 week gesanctioneerd	31,9%	18,4%	25,1%
Totaal	27,0%	14,9%	21,9%

Waar het ontvangen van een sanctie wegens werkonwilligheid tijdens de werkloosheid geen indicatie bleek te zijn voor een lagere uitstroom naar werk, blijkt ze dat wel te zijn voor een hogere uitstroom naar het leefloon. Dit geldt zowel voor de groep uitstromers in januari als voor die in februari-december: het aandeel van de uitstroom naar leefloon bij gesanctioneerden ligt er respectievelijk 5,8 en 4,6 procentpunt hoger dan bij hun tegenhangers zonder sancties.

Tabel 21

Invloed van eventuele verlengingen op de uitstroom naar het leefloon bij de beleidsgroep

	Totale populatiegrootte			Aantal uitstromers naar leefloon			Uitstroompercentage naar leefloon		
	Geen verlengingen	Verlengingen	Totaal	Geen verlengingen	Verlengingen	Totaal	Geen verlengingen	Verlengingen	Totaal
Januari	15 618	1 083	16 701	4 418	95	4 513	28,3%	8,8%	27,0%
Februari-December	4 170	7 885	12 055	747	1 044	1 791	17,9%	13,2%	14,9%
Totaal 2015	19 788	8 968	28 756	5 165	1 139	6 304	26,1%	12,7%	21,9%

Wanneer we de uitstromers die hun basisrecht hebben kunnen verlengen (bv. door een tewerkstelling) dan weer vergelijken met hun tegenhangers waarbij dat niet het geval was, zien we dat de uitstroom naar het leefloon duidelijk lager ligt bij de groep met een verlenging. Vooral voor de uitstromers in januari is er een groot verschil: het aandeel uitstroom naar leefloon ligt er bij de groep met verlengingen 19,5 procentpunt lager dan in de groep zonder verlengingen (t.o.v. een verschil van 4,7 procentpunt bij de uitstromers van februari-december). Ter herinnering: ook op het vlak van uitstroom naar werk zagen we dergelijke substantiële verschillen o.b.v. eventuele verlengingen.

Tabel 22

Uitstroom naar het leefloon en inschrijving als werkzoekende bij de beleidsgroep

	Totale populatiegrootte			Aantal uitstromers naar leefloon			Uitstroompercentage naar leefloon		
	Geen IWZ	IWZ	Totaal	Geen IWZ	IWZ	Totaal	Geen IWZ	IWZ	Totaal
Januari	1 202	15 499	16 701	34	4 479	4 513	2,8%	28,9%	27,0%
Februari-December	2 472	9 583	12 055	42	1 749	1 791	1,7%	18,3%	14,9%
Totaal 2015	3 674	25 082	28 756	76	6 228	6 304	2,1%	24,8%	21,9%

Het aantonen van werkbereidheid is een verplichting voor wie aanspraak wil maken op een leefloon. Desondanks zien we voor een heel klein aandeel uitstromers naar het leefloon (76 van de 6 304, d.i. 1,2%) dat ze in de opvolgingsperiode niet meer worden teruggevonden als ingeschreven werkzoekende bij de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling. Dit laat zich verklaren door het feit dat de OCMW's op basis van billijkheidsredenen kunnen beslissen dat bepaalde personen (bv. mensen in een kwetsbare sociale of medische positie) op een andere wijze hun werkbereidheid aantonen dan via een officiële inschrijving als werkzoekende.

Tabel 23

Uitstroom naar het leefloon bij de beleidsgroep volgens gezinscategorie en geslacht

	Januari			Februari-December			Totaal 2015		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Totale populatiegrootte									
Gezinshoofden	1 243	3 744	4 987	625	1 658	2 283	1 868	5 402	7 270
Samenwonenden	3 213	6 007	9 220	4 044	4 558	8 602	7 257	10 565	17 822
Alleenwonenden	1 512	982	2 494	720	450	1 170	2 232	1 432	3 664
Totaal	5 968	10 733	16 701	5 389	6 666	12 055	11 357	17 399	28 756
Aantal uitstromers naar leefloon									
Gezinshoofden	577	1 967	2 544	217	653	870	794	2 620	3 414
Samenwonenden	384	392	776	322	216	538	706	608	1 314
Alleenwonenden	733	460	1 193	237	146	383	970	606	1 576
Totaal	1 694	2 819	4 513	776	1 015	1 791	2 470	3 834	6 304
Uitstroompercentage naar leefloon									
Gezinshoofden	46,4%	52,5%	51,0%	34,7%	39,4%	38,1%	42,5%	48,5%	47,0%
Samenwonenden	12,0%	6,5%	8,4%	8,0%	4,7%	6,3%	9,7%	5,8%	7,4%
Alleenwonenden	48,5%	46,8%	47,8%	32,9%	32,4%	32,7%	43,5%	42,3%	43,0%
Totaal	28,4%	26,3%	27,0%	14,4%	15,2%	14,9%	21,7%	22,0%	21,9%

Algemeen gezien blijkt er tussen mannen en vrouwen weinig verschil te bestaan wat betreft de mate aan uitstroom naar het leefloon. Het grootste relatieve verschil situeert zich bij de samenwonenden, waar in totaal voor 2015 een aandeel van 5,8% van de vrouwelijke uitstromers naar het leefloon ging t.o.v. 9,7% van de mannelijke.

Volgens gezinscategorie stellen we echter erg grote verschillen vast, groter dan die waargenomen bij de uitstroom naar werk. In totaal zijn in 2015 slechts 7,4% van de uitgestroomde samenwonenden naar het leefloon gegaan t.o.v. 47,0% van de gezinshoofden en 43,0% van de alleenwonenden. Dit laat zich uiteraard verklaren door het feit dat de aanwezigheid van andere bestaansmiddelen (waaronder die van de partner of de ouders) worden in rekening genomen bij de beslissing om al dan niet een leefloon toe te kennen.

3.2.2 Ziekte

Tabel 24
Uitstroom naar ziekte volgens leeftijdsklasse

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2015	Januari	Februari- December	Totaal
Totale populatiegrootte						
< 30 jaar	2 185	1 024	1 084	4 542	6 327	10 869
30-39 jaar	1 858	2 407	2 424	6 949	4 310	11 259
40-49 jaar	1 056	1 160	1 126	4 276	1 251	5 527
50 jaar of ouder	115	357	374	934	167	1 101
Totaal	5 214	4 948	5 008	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar ziekte						
< 30 jaar	167	74	70	254	296	550
30-39 jaar	238	201	174	531	299	830
40-49 jaar	164	137	87	353	99	452
50 jaar of ouder	4	23	36	81	11	92
Totaal	573	435	367	1 219	705	1 924
Uitstroompercentage naar ziekte						
< 30 jaar	7,6%	7,2%	6,5%	5,6%	4,7%	5,1%
30-39 jaar	12,8%	8,4%	7,2%	7,6%	6,9%	7,4%
40-49 jaar	15,5%	11,8%	7,7%	8,3%	7,9%	8,2%
50 jaar of ouder	3,5%	6,4%	9,6%	8,7%	6,6%	8,4%
Totaal	11,0%	8,8%	7,3%	7,3%	5,8%	6,7%

In totaal is 6,7% van de beleidsgroep in 2015 uitgestroomd naar ziekte. De hogere uitstroom naar ziekte bij de controlegroepen t.o.v. de beleidsgroep is deels te wijten aan het feit dat de betrokkenen in de controlegroepen in principe uitkeringsgerechtigd blijven in hun huidige statuut, maar hun ziekteperiodes niet-vergoedbaar zijn (cf. bijlage 6.2). Zeker voor de leeftijdsklasse van 50 jaar of ouder dient t.o.v. 2010 bovendien rekening te worden gehouden met de reglementaire wijzigingen voor het aanvragen van een vrijstelling van de inschrijving als werkzoekende op basis van leeftijd of beroepsverleden.

Algemeen kunnen we stellen dat de uitstroom naar ziekte in 2015 (zowel voor de beleidsgroep als voor de controlegroep met werkloosheidsuitkeringen in 2015) groter wordt naargelang de leeftijdsklasse hoger is (voor de beleidsgroep een uitstroom naar ziekte van 5,1% bij de leeftijdsklasse onder de 30 jaar, 8,4% bij de 50-plussers).

De uitstroom naar ziekte is voor elke leeftijdsklasse hoger bij de groep uitstromers van januari t.o.v. de uitstromers in februari-december (in totaal 7,3% t.o.v. 5,8%). Voor de groep uitstromers in januari bevindt de totale uitstroom naar ziekte zich op hetzelfde niveau als voor de controlegroep met werkloosheidsuitkeringen in 2015.

Tabel 25
Uitstroom naar ziekte volgens werkloosheidsduur

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2015	Januari	Februari- December	Totaal
Totale populatiegrootte						
< 5 jaar	1 207	944	1 047	2 376	4 256	6 632
5 jaar - < 10 jaar	1 623	2 331	1 783	3 355	3 164	6 519
10 jaar of langer	2 384	1 673	2 178	10 970	4 635	15 605
Totaal	5 214	4 948	5 008	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar ziekte						
< 5 jaar	60	73	55	121	185	306
5 jaar - < 10 jaar	172	180	131	187	163	350
10 jaar of langer	341	182	181	911	357	1 268
Totaal	573	435	367	1 219	705	1 924
Uitstroompercentage naar ziekte						
< 5 jaar	5,0%	7,7%	5,3%	5,1%	4,3%	4,6%
5 jaar - < 10 jaar	10,6%	7,7%	7,3%	5,6%	5,2%	5,4%
10 jaar of langer	14,3%	10,9%	8,3%	8,3%	7,7%	8,1%
Totaal	11,0%	8,8%	7,3%	7,3%	5,8%	6,7%

De verdeling volgens werkloosheidsduur toont hoe de uitstroompercentages naar ziekte groter zijn naargelang de werkloosheidsduur toeneemt (voor de gehele beleidsgroep 4,6% in de groep met minder dan 5 jaar werkloosheid, 8,1% in die met een werkloosheidsduur van 10 jaar of langer). Ongeacht de werkloosheidsduur zien we echter hogere uitstroompercentages naar ziekte in de groep uitstromers van januari dan in de groep uitstromers van februari-december.

Tabel 26
Uitstroom naar ziekte volgens gewest

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2015	Januari	Februari- December	Totaal
Totale populatiegrootte						
Vlaams Gewest	936	919	948	2 508	2 476	4 984
Waals Gewest	3 399	3 175	3 201	11 165	7 862	19 027
Brussels Hoofdst.Gewest	879	854	859	3 028	1 717	4 745
Totaal	5 214	4 948	5 008	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar ziekte						
Vlaams Gewest	101	77	56	288	173	461
Waals Gewest	389	295	256	745	449	1 194
Brussels Hoofdst.Gewest	83	63	55	186	83	269
Totaal	573	435	367	1 219	705	1 924
Uitstroompercentage naar ziekte						
Vlaams Gewest	10,8%	8,4%	5,9%	11,5%	7,0%	9,2%
Waals Gewest	11,4%	9,3%	8,0%	6,7%	5,7%	6,3%
Brussels Hoofdst.Gewest	9,4%	7,4%	6,4%	6,1%	4,8%	5,7%
Totaal	11,0%	8,8%	7,3%	7,3%	5,8%	6,7%

Het Vlaams Gewest laat in de beleidsgroep de hoogste uitstroompercentages naar ziekte noteren (11,5% voor de uitstromers in januari, 7,0% voor de uitstromers in februari-december, 9,2% in totaal). Dit is een opvallend gegeven, gezien het feit dat dit gewest in de controlegroepen telkens een relatief lagere uitstroom naar ziekte laat noteren dan het Waals Gewest (en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in de controlegroep met werkloosheidsuitkeringen in 2015). Het is bovendien ook het gewest met de hoogste uitstroompercentages naar werk (cf. deel 3.1).

Tabel 27
Uitstroom naar ziekte volgens arbeidsongeschiktheid

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2015	Januari	Februari- December	Totaal
Totale populatiegrootte						
Geen arbeidsongeschiktheid	4 798	4 527	4 600	14 750	11 947	26 697
33% of meer arbeidsongeschikt	416	421	408	1 951	108	2 059
Totaal	5 214	4 948	5 008	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar ziekte						
Geen arbeidsongeschiktheid	535	390	321	1 077	693	1 770
33% of meer arbeidsongeschikt	38	45	46	142	12	154
Totaal	573	435	367	1 219	705	1 924
Uitstroompercentage naar ziekte						
Geen arbeidsongeschiktheid	11,2%	8,6%	7,0%	7,3%	5,8%	6,6%
33% of meer arbeidsongeschikt	9,1%	10,7%	11,3%	7,3%	11,1%	7,5%
Totaal	11,0%	8,8%	7,3%	7,3%	5,8%	6,7%

De uitstroom naar ziekte ligt voor de beleidsgroep hoger bij de betrokkenen met een erkende mate aan arbeidsongeschiktheid (7,5%) dan bij de andere betrokkenen (6,6%). Hoewel dit percentage bij de uitstromers in januari nog gelijk ligt (7,3%) betreft het bij de uitstromers van februari-december bijna een verdubbeling ten opzichte van de betrokkenen zonder arbeidsongeschiktheid (11,1% t.o.v. 5,8%).

Tabel 28
Uitstroom naar ziekte bij de beleidsgroep volgens gezinscategorie en geslacht

	Januari			Februari-December			Totaal 2015		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Totale populatiegrootte									
Gezinshoofden	1 243	3 744	4 987	625	1 658	2 283	1 868	5 402	7 270
Samenwonenden	3 213	6 007	9 220	4 044	4 558	8 602	7 257	10 565	17 822
Alleenwonenden	1 512	982	2 494	720	450	1 170	2 232	1 432	3 664
Totaal	5 968	10 733	16 701	5 389	6 666	12 055	11 357	17 399	28 756
Aantal uitstromers naar ziekte									
Gezinshoofden	98	386	484	47	161	208	145	547	692
Samenwonenden	99	469	568	94	339	433	193	808	1 001
Alleenwonenden	83	84	167	25	39	64	108	123	231
Totaal	280	939	1 219	166	539	705	446	1 478	1 924
Uitstroompercentage naar ziekte									
Gezinshoofden	7,9%	10,3%	9,7%	7,5%	9,7%	9,1%	7,8%	10,1%	9,5%
Samenwonenden	3,1%	7,8%	6,2%	2,3%	7,4%	5,0%	2,7%	7,6%	5,6%
Alleenwonenden	5,5%	8,6%	6,7%	3,5%	8,7%	5,5%	4,8%	8,6%	6,3%
Totaal	4,7%	8,7%	7,3%	3,1%	8,1%	5,8%	3,9%	8,5%	6,7%

Tabel 29
Uitstroom naar ziekte bij de controlegroepen volgens gezinscategorie en geslacht

	Inschakelingsuitkeringen 2010			Werkloosheidsuitkeringen 2010			Werkloosheidsuitkeringen 2015		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Totale populatiegrootte									
Gezinshoofden	350	975	1 325	357	989	1 346	358	989	1 347
Samenwonenden	1 301	1 891	3 192	1 133	1 753	2 886	1 171	1 778	2 949
Alleenwonenden	423	274	697	432	284	716	432	280	712
Totaal	2 074	3 140	5 214	1 922	3 026	4 948	1 961	3 047	5 008
Aantal uitstromers naar ziekte									
Gezinshoofden	45	199	244	31	130	161	31	93	124
Samenwonenden	48	221	269	36	180	216	28	168	196
Alleenwonenden	25	35	60	34	24	58	30	17	47
Totaal	118	455	573	101	334	435	89	278	367
Uitstroompercentage naar ziekte									
Gezinshoofden	12,9%	20,4%	18,4%	8,7%	13,1%	12,0%	8,7%	9,4%	9,2%
Samenwonenden	3,7%	11,7%	8,4%	3,2%	10,3%	7,5%	2,4%	9,4%	6,6%
Alleenwonenden	5,9%	12,8%	8,6%	7,9%	8,5%	8,1%	6,9%	6,1%	6,6%
Totaal	5,7%	14,5%	11,0%	5,3%	11,0%	8,8%	4,5%	9,1%	7,3%

In de beleidsgroep stromen naar verhouding in totaal meer dan dubbel zoveel vrouwen als mannen uit naar ziekte (8,5% t.o.v. 3,9%). De grotere uitstroom naar ziekte bij vrouwen doet zich zowel bij de uitstromers in januari als bij die in februari-december voor en is waarneembaar in elk van de gezinscategorieën. Ook hier zien we echter de grootste verschillen volgens geslacht bij de categorie samenwonenden (voor de totale beleidsgroep 7,6% uitstroom naar ziekte bij vrouwen t.o.v. 2,7% bij mannen).

Die waarnemingen zijn vergelijkbaar met wat we zien bij de controlegroepen. Daar noteren we ook algemeen een hogere uitstroom naar ziekte bij vrouwen dan bij mannen, vooral bij de samenwonenden.

3.2.3

Pensioen

Tabel 30

Algemeen overzicht van omvang van de uitstroom naar pensioen bij de beleidsgroep en de controlegroepen

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2015	Januari	Februari- December	Totaal
Totale populatiegrootte	5 214	4 948	5 008	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar pensioen	2	10	7	16	0	16
Uitstroompercentage naar pensioen	0,04%	0,2%	0,1%	0,1%	0,0%	0,1%

Zowel in de controlegroepen als in de beleidsgroep noteren we een klein aantal betrokkenen die uitstromen van hun uitkering naar het pensioen. Het gaat echter om een uitzonderlijke minderheid (in de beleidsgroep 0,1%, wat vergelijkbaar is met het aandeel dergelijke gevallen in de controlegroepen).

In de periode februari-december stroomde van de beleidsgroep niemand meer uit van de inschakelingsuitkering naar het pensioen.

3.2.4

Andere RVA-statuten

Tabel 31

Algemeen overzicht van omvang van de uitstroom naar een ander RVA-statuut bij de beleidsgroep en de controlegroepen

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2015	Januari	Februari- December	Totaal
Totale populatiegrootte	5 214	4 948	5 008	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar een ander RVA-statuut	549	646	492	16	49	65
Uitstroompercentage naar een ander RVA-statuut	10,5%	13,1%	9,8%	0,1%	0,4%	0,2%

Tabel 32

Uitstroom naar een ander RVA-statuut volgens type van het nieuwe RVA-statuut

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2015	Januari	Februari- December	Totaal
Aantal uitstromers volgens type van het nieuwe RVA-statuut						
Gesubsidieerde tewerkstelling en tijdelijke werkloosheid	534	621	471	2	4	6
Vrijstellingen voor studies	0	2	1	11	38	49
Andere uitkeringsvormen	15	23	20	3	7	10
Totaal	549	646	492	16	49	65
Relatieve aandelen volgens type van het nieuwe RVA-statuut						
Gesubsidieerde tewerkstelling en tijdelijke werkloosheid	97,3%	96,1%	95,7%	12,5%	8,2%	9,2%
Vrijstellingen voor studies	0,0%	0,3%	0,2%	68,8%	77,6%	75,4%
Andere uitkeringsvormen	2,7%	3,6%	4,1%	18,8%	14,3%	15,4%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Ten opzichte van de controlegroepen kent de beleidsgroep een erg klein aandeel betrokkenen die vanuit hun uitkering uitstromen naar een ander RVA-statuut (0,2%). Bovendien komen de betrokkenen van de controlegroepen en die van de beleidsgroep in erg verschillende RVA-statuten terecht na hun uitstroom. In elk van de controlegroepen gaat het in meer dan 95% van de gevallen om een statuut dat een vorm van niet-reguliere of tijdelijk onderbroken tewerkstelling impliceert. In de beleidsgroep betreft dit een minderheid (9,2%) en is de grootste uitstroom van dit type te situeren bij de betrokkenen die uitstromen naar een uitkering met een vrijstelling voor het volgen van studies (75,4%). Die verdeling wordt uiteraard deels beïnvloed door het feit dat de vrijstelling voor het volgen van studies, als maatregel om de arbeidskansen van de betrokkenen te vergroten, leidt tot een uitbreiding van het recht op inschakelingsuitkeringen.

Tabel 33

Uitstroom naar werk inclusief gevallen van gesubsidieerde tewerkstelling¹⁴ en tijdelijke werkloosheid

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2015	Januari	Februari- December	Totaal
Totale populatiegrootte	5 214	4 948	5 008	16 701	12 055	28 756
Aantal uitstromers naar reguliere tewerkstelling	905	1 078	1 137	2 824	5 991	8 815
Aantal uitstromers naar gesubsidieerde tewerkstelling en tijdelijke werkloosheid	534	621	471	2	4	6
Uitstroompercentage naar reguliere tewerkstelling	17,4%	21,8%	22,7%	16,9%	49,7%	30,7%
Uitstroompercentage naar gesubsidieerde tewerkstelling en tijdelijke werkloosheid	10,2%	12,6%	9,4%	0,01%	0,03%	0,02%
Totaal uitstroompercentage naar werk	27,6%	34,3%	32,1%	16,9%	49,7%	30,7%

Wanneer we bij de uitstroom naar werk, die we onderzochten in deel 3.1, ook de gesubsidieerde tewerkstelling en tijdelijke werkloosheid in beschouwing nemen, noteren we een wat hoger uitstroompercentage naar werk voor de controlegroepen met werkloosheidsuitkeringen in 2010 en in 2015 (respectievelijk 34,3% en 32,1% t.o.v. 30,7% in de beleidsgroep). De uitstroom naar werk bij de beleidsgroep is echter nog steeds groter dan die bij de controlegroep met inschakelingsuitkeringen in 2010 (27,6%). Het feit dat de totale uitstroom naar werk in de controlegroepen met werkloosheidsuitkeringen hoger lag in 2010 dan in 2015 geeft aan dat die verhoogde uitstroom naar werk niet (enkel) kan toegeschreven worden aan een verbeterde economische conjunctuur.

¹⁴ NB: De gesubsidieerde tewerkstelling hier is beperkt tot de stelsels waarbij de RVA verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de betalingen. De RVA beschikt niet over gegevens over eventuele andere vormen van gesubsidieerde tewerkstelling (bv. via stelsels die volledig onder gewestelijke bevoegdheid vallen). Een klein aantal personen is ook teruggevonden in het statuut van tijdelijke werkloosheid. Bij die gevallen deed er zich mogelijks een anomalie voor in de timing van de gegevensfluxen, maar ook dit statuut impliceert een tewerkstelling voor de betrokkene, al is die tijdelijk onderbroken.

3.3

Uitstroom naar inactiviteit of activiteit zonder uitkering

Een grote groep uitstromers kan in geen van de bovenstaande socio-economische posities worden teruggevonden. Dit betekent dat ze geen tewerkstelling hebben gevonden, noch aanspraak kunnen maken of beroep doen op een andere uitkeringsvorm. We kunnen die groep nog verder indelen naargelang ze na hun uitstroom al dan niet ingeschreven blijven als werkzoekende bij de gewestelijke instellingen voor arbeidsbemiddeling. De IWZ betekent immers dat de personen in kwestie tot de actieve bevolking behoren: ze blijven betrokken bij de arbeidsmarkt en ontvangen hiertoe begeleiding van de gewestelijke diensten.

Tabel 34

Overzicht van de uitstroom naar inactiviteit of activiteit zonder uitkering bij de beleidsgroep en de controlegroepen

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2015	Januari	Februari- December	Totaal
Totale populatiegrootte	5 214	4 948	5 008	16 701	12 055	28 756
Uitstroom naar een onbekende socio-economische positie	553	309	501	8 100	3 515	11 615
<i>waarvan met IWZ</i>	477	253	390	7 755	3 164	10 919
<i>waarvan zonder IWZ</i>	76	56	111	345	351	696
Uitstroompercentage naar een onbekende socio-economische positie	10,6%	6,2%	10,0%	48,5%	29,2%	40,4%
<i>waarvan met IWZ</i>	9,1%	5,1%	7,8%	46,4%	26,2%	38,0%
<i>waarvan zonder IWZ</i>	1,5%	1,1%	2,2%	2,1%	2,9%	2,4%

In totaal stroomde in 2015 40,4% van de beleidsgroep uit naar een onbekende socio-economische positie. Dit is een veel groter aandeel dan we kunnen noteren bij de controlegroepen (bv. 29,8 procentpunt hoger dan bij de controlegroep met een inschakelingsuitkering in 2010). Dit aandeel ligt echter 19,3 procentpunt lager bij de groep uitstromers van februari-december dan bij die van januari.

In het merendeel van de gevallen (38,0% van de uitstromers) gaat het om personen die ingeschreven zijn als werkzoekende en dus tot de actieve bevolking blijven behoren.¹⁵ Het aandeel uitstromers naar de inactiviteit zonder uitkering, die niet langer zijn ingeschreven als werkzoekende, (2,4% in de totale beleidsgroep) ligt niet veel hoger dan in de controlegroepen (een verschil van 0,2 tot 1,3 procentpunt).

Voor de volledigheid dienen we ten slotte nog op te merken dat een klein aantal betrokkenen gedurende de opvolgingsperiode is overleden. Het gaat om 0,1%-0,2% van de diverse populaties.

Tabel 35

Overzicht van het aantal overlijdens na de uitstroom bij de beleidsgroep en de controlegroepen

	Controlegroepen			Beleidsgroep		
	Inschakelings- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2010	Werkloosheids- uitkeringen 2015	Januari	Februari- December	Totaal
Totale populatiegrootte	5 214	4 948	5 008	16 701	12 055	28 756
Aantal overlijdens na de uitstroom	6	8	9	13	4	17
Percentage overlijdens	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	0,03%	0,1%

¹⁵ Rekening houdend met de aard van de gegevensflux van de gewestelijke diensten naar de RVA, cf. deel 6.2.3.

3.4 Tussentijdse conclusie

Tabel 36 en grafieken 9 en 10 bieden een algemeen overzicht van de uitstroomrichtingen in de diverse populaties. Waar we bij de controlegroepen in het merendeel van de gevallen (ca. de helft) een behoud van de RVA-uitkeringen kunnen noteren in de loop van de opvolgingsperiode, bestaat die optie niet voor de beleidsgroep. Bovendien wordt bij de controlegroepen in nog eens ca. 10% de overstap naar een andere RVA-uitkering gemaakt, waartoe de beleidsgroep minder opties heeft.

Dit veroorzaakt voor de beleidsgroep op het vlak van uitstroom voornamelijk:

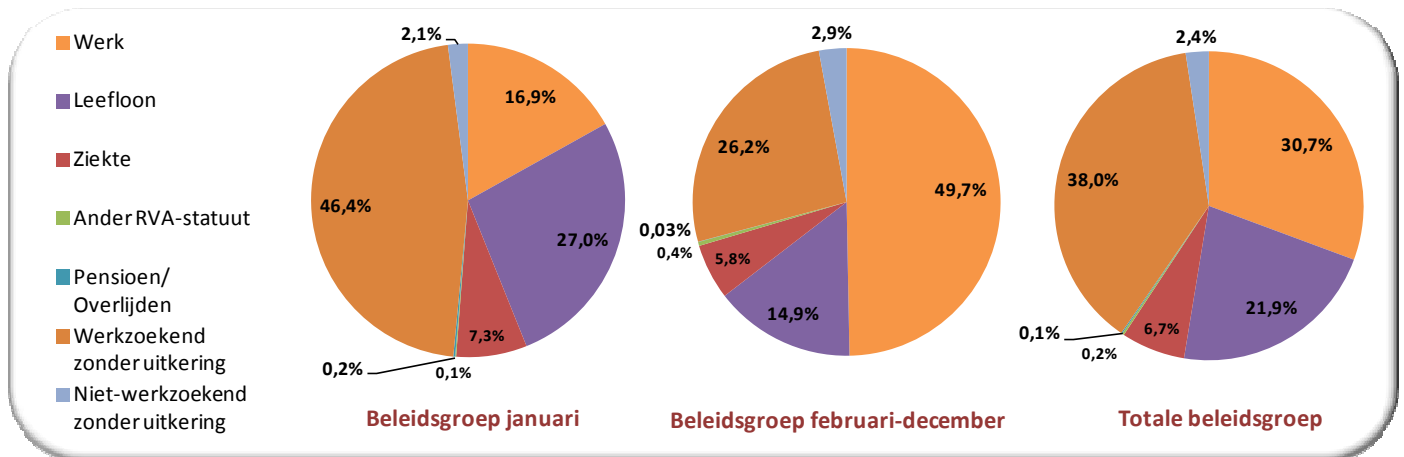
- Een hogere uitstroom naar werk dan in de controlegroepen;
- Een hogere uitstroom naar het leefloon dan in de controlegroepen; en
- Een hogere uitstroom naar de activiteit zonder uitkering dan in de controlegroepen.

Ook op het vlak van uitstroomrichting zijn er echter binnen de beleidsgroep cruciale verschillen tussen de groep die uitstroomde in januari t.o.v. de groep die uitstroomde in de periode februari-december. In de laatstgenoemde groep ligt de uitstroom naar werk veel hoger en de uitstroom naar het leefloon en vooral naar de activiteit zonder uitkering dan weer veel lager dan in de groep uitstromers van januari.

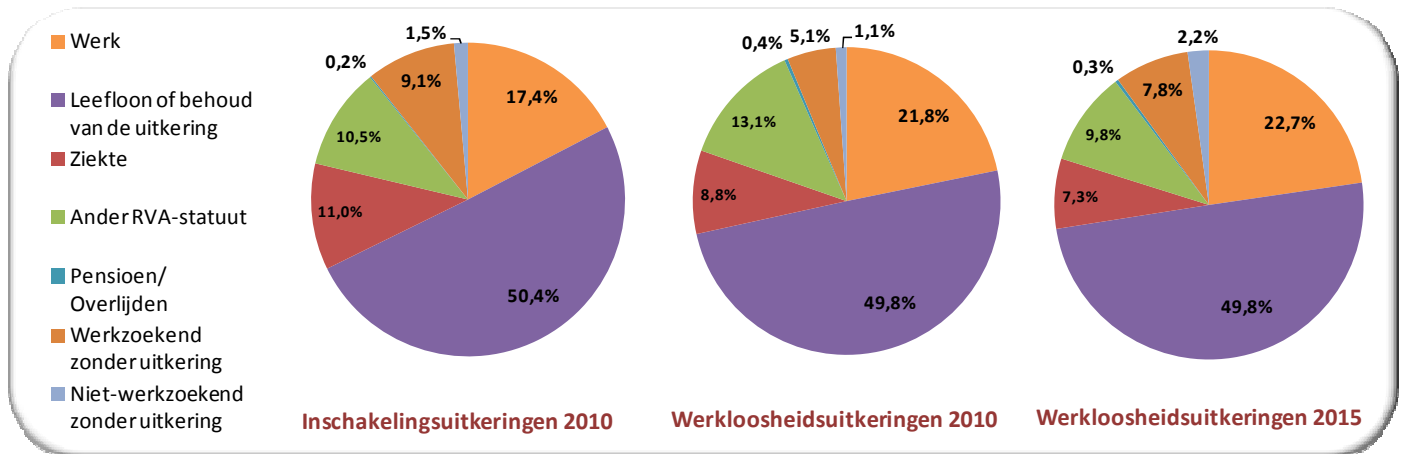
Tabel 36
Synthese van de uitstroomrichtingen per populatie

	Werk	Leefloon	Behoud van de RVA-uitkering	Ziekte	Ander RVA-statuu	Pensioen/Overlijden	Werkzoekend zonder uitkering	Niet-werkzoekend zonder uitkering	Totaal
Inschakelingsuitkeringen 2010	905	0	2 626	573	549	8	477	76	5 214
Werkloosheidsuitkeringen 2010	1 078	1	2 461	435	646	18	253	56	4 948
Werkloosheidsuitkeringen 2015	1 137	18	2 477	367	492	16	390	111	5 008
Beleidsgroep januari	2 824	4 513	-	1 219	16	29	7 755	345	16 701
Beleidsgroep februari-december	5 991	1 791	-	705	49	4	3 164	351	12 055
Totale beleidsgroep	8 815	6 304	-	1 924	65	33	10 919	696	28 756
Inschakelingsuitkeringen 2010	17,4%	-	50,4%	11,0%	10,5%	0,2%	9,1%	1,5%	100%
Werkloosheidsuitkeringen 2010	21,8%	0,02%	49,7%	8,8%	13,1%	0,4%	5,1%	1,1%	100%
Werkloosheidsuitkeringen 2015	22,7%	0,4%	49,5%	7,3%	9,8%	0,3%	7,8%	2,2%	100%
Beleidsgroep januari	16,9%	27,0%	-	7,3%	0,1%	0,2%	46,4%	2,1%	100%
Beleidsgroep februari-december	49,7%	14,9%	-	5,8%	0,4%	0,0%	26,2%	2,9%	100%
Totale beleidsgroep	30,7%	21,9%	-	6,7%	0,2%	0,1%	38,0%	2,4%	100%

Grafiek 9
Synthese van de uitstroomrichtingen bij de beleidsgroep

Grafiek 10
Synthese van de uitstroomrichtingen (of het behoud van de uitkering) bij de controlegroepen

4

Budgettaire impact

De uitgaven voor inschakelingsuitkeringen behoren voor de RVA budgettair in essentie tot de uitgavepost van werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ) toegelaten tot het recht op basis van studies. Voor het verleden behoren ook de wachttuitkering en overbruggingsuitkering tot die uitgavepost, zodat bij de overgang van het ene stelsel in het andere de continuïteit van de budgettaire opvolging kan worden gegarandeerd.

De uitgaven voor UVW-WZ toegelaten tot het recht op basis van studies bedroegen in 2015 419,6 miljoen EUR. Dit is een daling van 245,4 miljoen EUR t.o.v. 2014 en van 345,8 miljoen EUR t.o.v. 2010. Die afname valt echter niet in zijn geheel toe te schrijven aan de beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen, zoals beschreven in hoofdstuk 2. Om de budgettaire impact van die maatregel te isoleren, zijn twee berekeningswijzen mogelijk:

1. Een eerste berekeningswijze is gestoeld op de laatst bekende maandbedragen voor een inschakelingsuitkering die werden uitgekeerd aan de beleidsgroep uitgestroomd omwille van het einde van het recht. De budgettaire afname wordt dan berekend door voor elke persoon van de beleidsgroep dit laatst bekende maandbedrag te vermenigvuldigen met het aantal maanden in 2015 dat de betrokkene geen uitkering meer ontving. Volgens die berekeningswijze zou de uitstroom omwille van de beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen een afname van 171,1 miljoen EUR aan uitgaven hebben veroorzaakt.
2. In de kwantitatieve analyse met betrekking tot het aantal uitkeringsgerechtigden in hoofdstuk 2 kunnen we 59% van de daar vastgestelde afname sinds 2010 toeschrijven aan de maatregel. Als we dezelfde verhouding toepassen op het budget, zou volgens die alternatieve berekeningswijze een afname van 204,0 miljoen EUR te wijten zijn aan de beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen.

Het verschil tussen beide berekeningswijzen bedraagt 33,0 miljoen EUR, d.i. 16,2%. Hierbij dient rekening te worden gehouden met het feit dat de alternatieve berekeningswijze geen rekening houdt met eventuele conjunctuureffecten die een invloed hebben op de evolutie van het aantal uitkeringsgerechtigden, waarop deze berekeningswijze gebaseerd is. Uit de vergelijking van de controlegroepen (meer bepaald die met een werkloosheidsuitkering in 2010 en in 2015, cf. hoofdstuk 3) blijkt er voor personen met het profiel van de beleidsgroep immers een iets grotere uitstroom naar werk te zijn in het jaar 2015 dan in het jaar 2010. Bovendien gaat het om een berekening op basis van lopende prijzen. De alternatieve berekeningswijze, die gebaseerd is op een vergelijking tussen 2010 en 2015, wordt dan ook beïnvloed door 4 indexeringen, wat niet het geval is bij de eerste berekeningswijze.

In dat licht is het verschil qua resultaat tussen beide berekeningswijze beperkt te noemen. De eerste berekeningswijze valt te verkiezen omwille van de grotere precisie¹⁶, maar de soliditeit van het resultaat lijkt bevestigd door de alternatieve berekeningswijze. In de hiernavolgende subhoofdstukken worden zowel de overgebleven uitgaven als de genoemde afname gedetailleerder in beschouwing genomen. Hiervoor wordt de eerste berekeningswijze als basis genomen.

¹⁶ Nota bene: een bijkomend onderscheid tussen beide berekeningswijzen bestaat er immers uit dat de alternatieve berekeningswijze geen rekening houdt met de individuele verschillen m.b.t. de uitkeringshoogte.

4.1

Effecten van de reglementering m.b.t. de bepaling van het einde van het recht

Het resterende bedrag in 2015 van 419,6 miljoen EUR voor UVW-WZ toegelaten tot het recht op basis van studies bevat onder andere uitgaven voor uitkeringsgerechtigden die de oorspronkelijke theoretische einddatum voor hun recht reeds hadden bereikt, maar waarvoor dit einde van het recht werd uitgesteld op basis van een verlengingen of uitbreidingen van hun recht of additionele rechten. Bovendien zijn er een aantal uitkeringsgerechtigden waarvoor de datum van het einde van het recht werd uitgesteld omwille van een verandering van de gezinstoestand. Aangezien het gaat om elementen die integraal deel uitmaken van de reglementering met betrekking tot de bepaling van het einde van recht, is het interessant te berekenen welk aandeel van de overgebleven uitgaven te wijten is aan dergelijke uitgestelde uitstroom.¹⁷

Voor het berekenen van de budgettaire impact van de uitgestelde uitstroom o.w.v. de toekenning van verlengingen, uitbreidingen en/of additionele rechten wordt voor iedere persoon in de beleidsgroep bepaald met hoeveel dagen het einde van hun recht werd uitgesteld omwille van een dergelijke toekenning. Dit aantal wordt daarop vermenigvuldigd met het gemiddelde dagbedrag dat aan hen werd uitgekeerd.

In totaal werden voor de beleidsgroep 1 111 953 dagen geteld waarmee het einde van het recht op dergelijke wijze werd uitgesteld. Vermenigvuldigd met de gemiddelde dagbedragen voor de betrokkenen, betekent dit een uitgave van 17,0 miljoen EUR te wijten aan uitgestelde uitstroom o.w.v. de toekenning van verlengingen, uitbreidingen en/of additionele rechten.

Voor het berekenen van de budgettaire impact van de uitgestelde uitstroom o.w.v. veranderingen in de gezinstoestand, worden in de eerste plaats de betrokkenen geselecteerd die

- uitgestroomd zijn in de periode februari-december 2015;
- een werkloosheidsduur van meer dan 3 jaar tellen;
- behoren tot de gezinscategorieën waarvoor het recht op een inschakelingsuitkering begrensd is tot 3 jaar vanaf de 30e verjaardag; en
- sinds januari 2012 een wijziging van de gezinscategorie laten optekenen vanuit een gezinscategorie waarvoor het recht op een inschakelingsuitkering begrensd is tot 3 jaar.

Voor die personen wordt vervolgens het maandbedrag vermenigvuldigd met het aantal maanden zij vergoed werden na het bereiken van een werkloosheidsduur van 3 jaar. Hiervan wordt ten slotte waar nodig het bedrag afgetrokken dat toe te schrijven valt aan uitgestelde uitstroom o.w.v. de toekenning van verlengingen, uitbreidingen en/of additionele rechten, zoals eerder berekend voor alle betrokkenen. Hiermee komen we aan een bedrag van 39,7 miljoen EUR.

Tabel 37

Aantal en aandeel van de overgebleven uitgaven voor inschakelingsuitkeringen te wijten aan uitgestelde uitstroom van de betrokkene (in miljoen EUR)

Uitgaven te wijten aan uitgestelde uitstroom o.w.v. de toekenning van verlengingen, uitbreidingen en/of additionele rechten	Uitgaven te wijten aan uitgestelde uitstroom o.w.v. wijzigingen in de gezinstoestand	Totaal uitgaven te wijten aan uitgestelde uitstroom	Totale uitgaven voor inschakelingsuitkeringen in 2015	Aandeel
17,0	39,7	56,6	419,6	13,5%

¹⁷ Nota bene: in het kader van deze publicatie wordt de groep in 2015 uitgestroomd omwille van het einde van recht op inschakelingsuitkeringen als de beleidsgroep beschouwd. Die afbakening wordt ook consequent gehanteerd in dit deel van de berekening van de budgettaire impact.

4.2 Verschuivingseffect

De beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen veroorzaakte in 2015 een besparing van 171,1 miljoen EUR binnen het RVA-budget voor inschakelingsuitkeringen. Zoals gezien in hoofdstuk 3 is een significant aandeel van het aantal uitstromers wegens het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen echter overgegaan naar een andere tak van het sociale vangnet, met name naar een uitkering binnen een ander stelsel van de sociale zekerheid of naar het leefloon. De afname in de uitgaven die veroorzaakt wordt door de beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen kan dan niet in zijn geheel als een besparing worden beschouwd, aangezien ze een stijging impliceren van de uitgaven voor bepaalde andere overheidsinstanties.

Slechts wanneer de betrokkene na het verlies van de inschakelingsuitkering hetzij een tewerkstelling aanvat (cf. deel 3.1), hetzij terechtkomt in de activiteit of inactiviteit zonder uitkering (cf. deel 3.3), kan de afname van de uitgaven veroorzaakt door zijn uitstroom beschouwd worden als een zuivere besparing. Voor de overige betrokkenen beschikt de RVA niet over de nodige bevoegdheid of informatie om te berekenen hoeveel uitgaven nog worden gependend aan betalingen die zij ontvangen via andere overheidsinstanties. Afhankelijk van de concrete situatie van de betrokkene kan het bedrag van dergelijke uitgaven in theorie zowel hoger als lager liggen dan het bedrag dat ze ontvingen als inschakelingsuitkering. Aangezien het over het algemeen echter gaat om uitkeringsvormen die minder genereus zijn dan de inschakelingsuitkering, kunnen we besparingen voor het RVA-budget die onder dit verschuivingseffect vallen beschouwen als een partiële besparing op de overheidsuitgaven.

Tabel 38 herneemt de indeling van de beleidsgroep volgens uitstroomrichting uit het derde hoofdstuk, maar deelt de uitstroomrichtingen in naargelang er sprake is van een zuivere dan wel een partiële besparing op de overheidsuitgaven. Voor de personen in kwestie wordt ook de overeenstemmende besparing voor het RVA-budget weergegeven.

Tabel 38
Verdeling van de door de beperking van het recht bespaarde uitgaven voor het RVA-budget volgens uitstroomrichting van de betrokkene

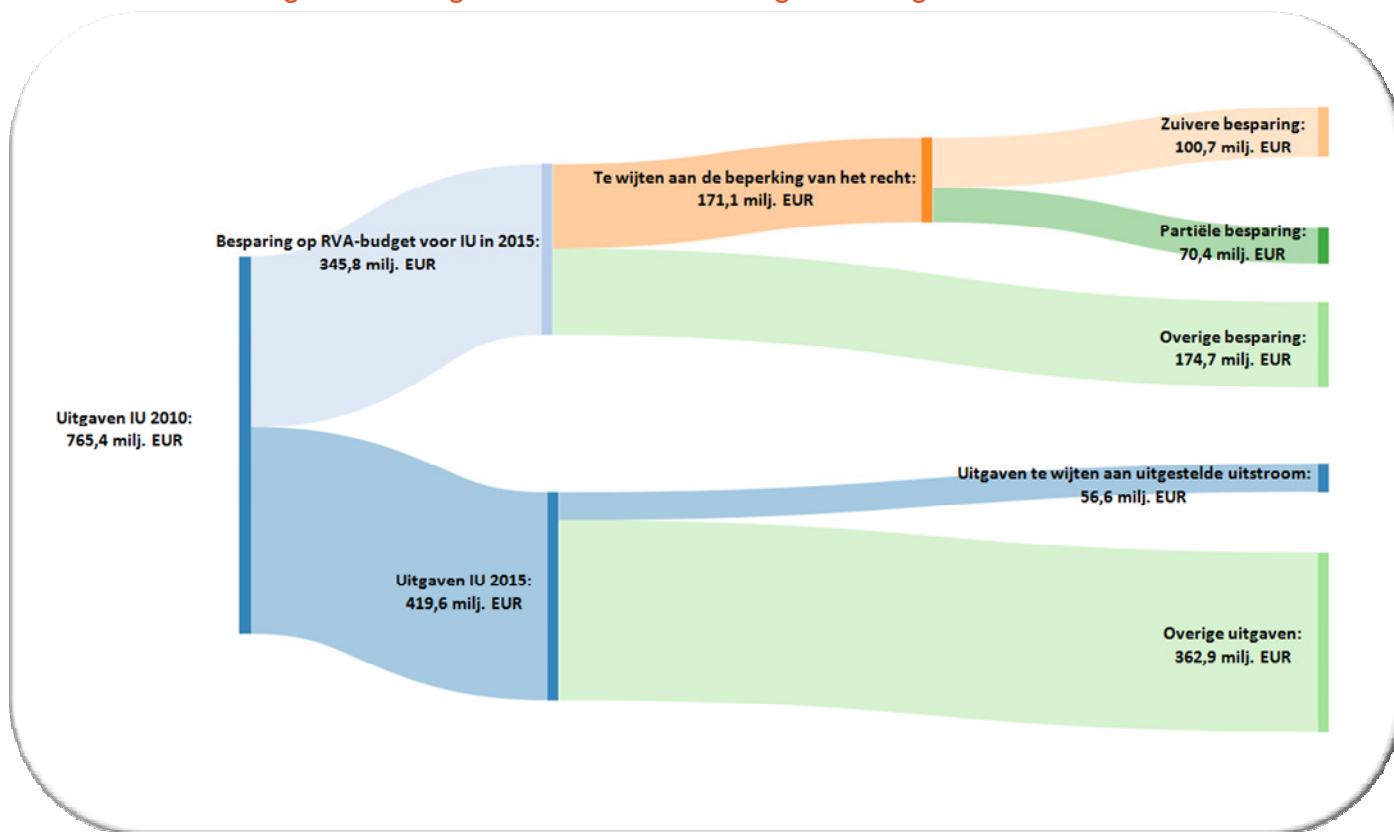
	Zuivere besparing			Partiële besparing				Eindtotaal
	Overlijden	Werk	(In)activiteit zonder uitkering	Ziekte	Leefloon	Pensioen	Ander RVA-statuut	
Personen in beleidsgroep	17	8 815	11 615	1 924	6 304	16	65	28 756
Overeenstemmende besparing in miljoen EUR	0,1	34,7	65,8	10,7	59,4	0,1	0,2	171,1
		100,7			70,4			171,1

De beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen bracht in 2015 een zuivere besparing van 100,7 miljoen EUR teweeg in de overheidsuitgaven voor sociale uitkeringen. Daar komt nog een partiële besparing van 70,4 miljoen EUR bovenop.¹⁸

¹⁸ De groep die een tewerkstelling aanvat na het verlies van de inschakelingsuitkering genereert bovendien fiscale en parafiscale meerinkomsten, waardoor er zich bovenop de vermelde besparing een terugverdieneffect voordoet. Daartegenover staat dan weer een mogelijk verdringingseffect, indien instromers op de arbeidsmarkt uit de beleidsgroep andere werkzoekenden tegenhouden om specifieke jobs te krijgen, waardoor zich op macroschaal een beperking van dit terugverdieneffect kan voordoen. Die effecten worden echter niet becijferd omdat ze buiten de scope van deze analyse vallen, die zich focust op de besparing langs uitgavenzijde.

4.3 Tussentijdse conclusie

Grafiek 11
Evolutie en verdeling van de uitgaven voor inschakelingsuitkeringen

Grafiek 11 synthetiseert de beschreven budgettaire evolutie. Op vijf jaar tijd, van 2010 tot 2015, is het RVA-budget voor inschakelingsuitkeringen afgenomen met 345,8 miljoen EUR, d.i. 45,2%. Van die besparing valt 171,1 miljoen EUR toe te schrijven aan de beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen, d.i. een besparing met 22,4%. Het gaat om 100,7 miljoen EUR, d.i. 13,2% van de uitgaven in 2010, zuivere besparing op de overheidsuitgaven.

Algemene conclusie

De huidige analyse beoordeelt de impact van de beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen op basis van drie evaluatiecriteria. Hierna volgend koppelen wij de in de voorgaande drie hoofdstukken bekomen resultaten terug aan elk van die criteria.

[1] In 2015 zijn 28 756 personen uitgestroomd uit het stelsel van de inschakelingsuitkeringen omdat ze het einde van hun recht bereikten. De maatregel om het recht op inschakelingsuitkeringen te beperken past echter binnen een ruimer pakket van maatregelen waartoe de voorbije jaren werd besloten om de omvang van het aantal uitkeringstrekkers binnen dit stelsel te laten afnemen. Het gaat zowel om maatregelen om de instroom te verzwakken als om maatregelen die de uitstroom versterken. De uitstroom omwille van het beperking van het recht dient dan ook in het licht van dit ruimere maatregelenpakket te worden beschouwd.

Om dit te verwezenlijken hebben we de evolutie van het aantal uitkeringsgerechtigden vergeleken met een policy-offscenario voor het gehele maatregelenpakket en vervolgens het effect van de beperking van het recht geïsoleerd. In 2015 valt 59% van het verschil tussen dit policy-offscenario en de policy-onresultaten te verklaren door de beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen. Deze maatregel heeft dan ook met ruime voorsprong de grootste impact op de daling van het aantal uitkeringsgerechtigden.

Hierbij dient uiteraard te worden opgemerkt dat het doen afnemen van die populatie op zich geen beleidsdoel is, als wel een –middel. De eigenlijke doelstelling van deze maatregel (en bij uitbreiding van het ruimere maatregelenpakket) bestaat eruit enerzijds de tewerkstellingskansen voor de beleidsgroep te verhogen en anderzijds de overheidsuitgaven te doen afnemen. De efficiëntie van de maatregel met het oog op die doelstellingen vormden dan ook de overige twee criteria.

[2] Voor de beoordeling van de invloed van de beperking van het recht op de tewerkstellingskans van de betrokkenen, dient duidelijk onderscheid te worden gemaakt tussen de groep die het einde van het recht bereikte in januari 2015 t.o.v. de groep waarvoor het einde van het recht later viel. In totaal ligt de tewerkstellingskans 13,3 procentpunt hoger dan dewelke we konden waarnemen bij een controlegroep met inschakelingsuitkering (toen nog wachtuitkering) in het jaar 2010. Voor de groep uitstromers in januari ligt die kans echter 0,5 procentpunt lager, terwijl de verhoogde kans voor de uitstromers van februari-december maar liefst 32,3 procentpunt bedraagt. Rekening houdend met het feit dat de maatregel structureel is en dus elk jaar resulteert in nieuwe gevallen van het einde van het recht, maar het specifieke profiel van de uitstromers in januari 2015 uniek was, lijkt de maatregel inderdaad de tewerkstellingskansen voor de betrokkenen te hebben opgetrokken.

Hierbij dient uiteraard wel de kanttekening te worden gemaakt dat de RVA niet over gegevens beschikt met betrekking tot de kwaliteit van de tewerkstelling. Bovendien resulteert een verhoogde tewerkstellingskans voor deze specifieke beleidsgroep niet noodzakelijkerwijs in een hogere werkgelegenheid op nationaal niveau. Die is namelijk van veel meer factoren afhankelijk dan het beleid m.b.t. inschakelingsuitkeringen, zoals bv. de demografische evolutie.

[3] De budgettaire impact van de maatregel is in de eerste plaats zichtbaar binnen het RVA-budget. Zonder de beperking van het recht hadden de uitgaven voor UVW-WZ uitkeringsgerechtigd op basis van studies in 2015 590,7 miljoen EUR bedragen. Dit is 40,8% meer dan de 419,6 miljoen EUR uitgaven die we nu konden noteren en betekent dus een behoorlijke besparing.

Er dient echter mee rekening te worden gehouden dat een besparing binnen het RVA-budget daarom niet in zijn geheel een besparing is op de overheidsuitgaven, aangezien bepaalde betrokkenen na hun uitstroom uit de inschakelingsuitkering beroep doen op een andere tak van het sociale vangnet. Van de behaalde besparing op RVA-budget kunnen we 100,7 miljoen EUR (58,9%) beschouwen als een zuivere besparing op de overheidsuitgaven, 70,4 miljoen EUR (41,1%) slechts als een gedeeltelijke besparing omwille van dergelijke verschuivingseffecten.

6

Bijlagen

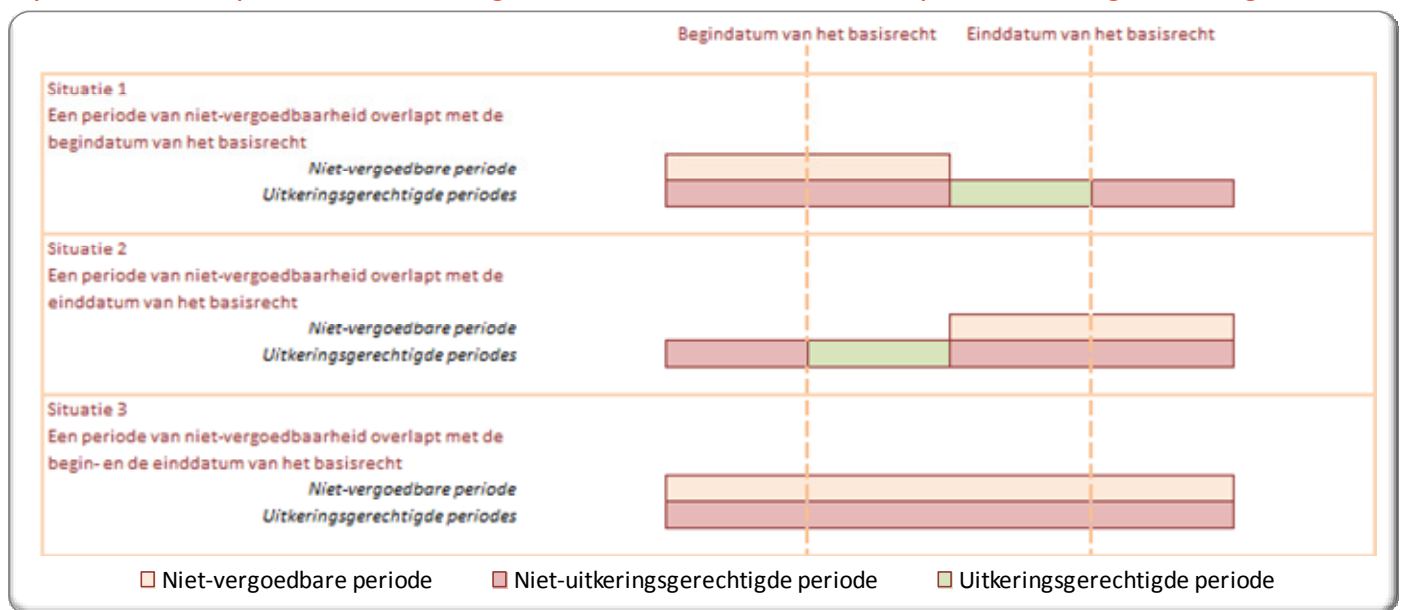
6.1

Impact van periodes van niet-vergoedbaarheid op de populatie uitstromers wegens het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen

Periodes van niet-vergoedbaarheid (bv. omwille van ziekte) schuiven de begin- en einddata van het basisrecht niet op. Dit betekent dat dergelijke periodes in bepaalde gevallen kunnen interfereren met de statistieken over het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen. Ongeacht de specifieke situatie van de betrokkene, kunnen zich algemeen drie situaties voordoen die van belang zijn voor het interpreteren van de impact van de beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen. Die worden schematisch voorgesteld in grafiek 12.

Grafiek 12

Schematische voorstelling van drie situaties waarbij periodes van niet-vergoedbaarheid een impact hebben op de uitstroom wegens het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen

Personen in de eerste situatie vallen onder de in deel 1.2 beschreven definitie van uitstroom wegens het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen. Dergelijke gevallen hebben dan ook geen invloed op de omvang van die populatie uitstromers, maar wel op de weergave van hun werkloosheidsduur. De duur wordt namelijk berekend aan de hand van de eerste maand van instroom van de betrokkene in het stelsel van inschakelingsuitkeringen. Een latere instroom omwille van een niet-vergoedbare periode kan er dan ook toe leiden dat de weergegeven werkloosheidsduur minder is dan 3 jaar.

Terwijl het bovenstaande scenario observeerbaar is, dienen we situaties 2 en 3 als theoretisch te beschouwen. Situaties 2 en 3 zorgen er immers voor dat de betrokkenen niet kunnen worden geteld bij de uitstroom wegens het einde van het recht. In situatie 2 doet zich namelijk een 'normale' uitstroom uit het stelsel voor (i.c. een uitstroom die niet is te wijten aan het einde van het recht), waarna een herinstroom voor de betrokkene onmogelijk is geworden, omdat het recht is uitgeput wanneer de niet-vergoedbare periode eindigt. Aangezien die eventuele intentie tot herinstroom niet meetbaar is, valt niet uit te maken welk aandeel van de normale uitstroom onder dit scenario valt. Hetzelfde geldt voor situatie 3, waarbij er zich nooit een instroom in het stelsel voordoet. Waar de eventuele personen in scenario 2 echter wel voorkomen in de RVA-databanken en dus kunnen worden geteld als (uitstromende) uitkeringsgerechtigden, bestaan over de eventuele personen in scenario 3 per definitie geen data.

Hoewel eventuele personen in situaties 2 en 3 ook de impact zouden ervaren van de beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen, worden ze bij deze analyse buiten beschouwing gelaten wegens gebrek aan gegevens. Gezien het geringe aantal personen in situatie 1 (248 in 2015), kunnen we er echter van uitgaan dat dergelijke effecten omwille van niet-vergoedbare periodes eerder uitzonderlijk zijn.

6.2 *Technische nota: bepaling van de socio-economische positie ('uitstroomrichting') van de betrokkenen bij de beleidsgroep en de controlegroepen*

6.2.1 *Socio-economische posities bepaald via datamerging*

Teneinde de uitstroomrichting te kunnen definiëren, werden de RVA-gegevens in de eerste plaats gekoppeld aan externe databanken via een vastgelegde datamergingprocedure waartoe de RVA gemachtigd is. Volgens die procedure wordt o.b.v. het rijksregisternummer voor elke betrokkene per maand van opvolging aan de RVA één bericht doorgegeven van de volgende mogelijke socio-economische posities (in volgorde van prioriteit): overlijden, pensioen, (laatst bekende) tewerkstelling als loontrekkende, ziekte, (laatst bekende) zelfstandigenstatuut en (indien niet teruggevonden in één van de voorgaande categorieën) onbekend. Voor al die posities (behalve uiteraard 'onbekend') wordt als gegeven de begindatum doorgegeven waarop de situatie in kwestie aanvangt. In het geval van ziekte of van een tewerkstelling als loontrekkende of zelfstandige wordt ook de einddatum doorgegeven, indien die bekend is. Ten slotte is het voor de RVA ook mogelijk om te bepalen of de betrokkene gedurende de opvolgingsmaanden eventueel in een ander RVA-statuut kon instromen.

De beleidsgroep (uitstromers wegens het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen) werd op die manier opgevolgd in de laatste refertemaand waarop de betrokkene een inschakelingsuitkering kreeg en in de zes daaropvolgende maanden. Voor de controlegroepen werd de refertemaand van selectie als begin van de opvolgingsperiode genomen. In tegenstelling tot de beleidsgroep was het voor de betrokkenen echter ook mogelijk om de bestaande uitkering te behouden gedurende de opvolgingsperiode. Dit leverde een aantal nuanceverschillen op bij het toekennen van een uitstroomrichting op basis van die gegevens.

Voor de beleidsgroep werd in de opvolgingsperiode alleen gezocht naar de begindata van één van bovenstaande socio-economische posities. Voor de controlegroepen werd onderzocht in hoeverre de doorgegeven berichten al dan niet overeenkwamen met een uitstroom uit het uitkeringsstatuut: aan de hand van de begin- en einddata werd (o.b.v. de beschikbare informatie) uitgemaakt in welke maanden van de opvolgingsperiode welke socio-economische positie lopend was en in hoeverre er in die maanden al dan niet nog een betaling door de RVA werd geregistreerd. Voor zowel de beleidsgroep als de controlegroepen werden vervolgens op basis hiervan de (eventuele) uitstroomrichtingen bepaald. In de mate van het mogelijke¹⁹ werden daarbij dezelfde prioriteitsregels gehanteerd, als voor het doorgeven van de berichten m.b.t. de socio-economische positie in de beschreven datamergingprocedure.

¹⁹ De uitstroom naar ziekte geldt hierbij als uitzondering en kreeg een verlaagde prioriteit toegekend. Uit datatests bleek immers dat de uitstroom naar ziekte in de controlegroepen t.o.v. die bij de beleidsgroep niet vergelijkbaar was bij behoud van de bestaande prioriteitsregels. Dit was een gevolg van het feit dat het hebben van een uitkering vaker bleek te leiden tot het aangeven van kortere ziekteperiodes, aangezien de betrokkenen op ziektedagen niet vergoedbaar zijn voor de werkloosheids- of inschakelingsuitkering. Door de prioriteit van de berichten van ziekte te verlagen is de impact van dit effect sterk afgenomen, zij het niet volledig geneutraliseerd.

6.2.2

Socio-economische posities bepaald door de Kruispuntpank van de Sociale Zekerheid

Aangezien de RVA niet beschikt over gegevens m.b.t. eventuele OCMW-hulp voor zijn (ex-) uitkeringstrekkers, werd een aanvraag ingediend bij de KSZ voor het bepalen van de uitstroom naar het leefloon. Voor de databestanden geleverd door de RVA, onderzocht de KSZ op basis van gegevens van de POD Maatschappelijke integratie of de betrokkenen in de opvolgingsperiode OCMW-hulp hadden ontvangen. Vervolgens werden die databestanden geanonimiseerd en terugbezorgd aan de RVA.

De opvolgingsperiode m.b.t. OCMW-hulp is beperkt tot de maand februari van 2016. Dit betekent dat de opvolgingsperiode m.b.t. leefloon voor de personen die uitstroonden vanaf augustus per maand met één maand korter werd. Daardoor is het mogelijk dat bepaalde personen die nu werden ingedeeld als hadden ze een onbekende socio-economische positie, bij vervollediging van die opvolgingsperiode eventueel alsnog zouden zijn ingedeeld bij de uitstroom naar het leefloon. In totaal zijn er 1 651 personen die hiervoor in aanmerking zouden komen. Het is echter relatief onwaarschijnlijk dat die onvolkomenheid binnen de gehanteerde methodologie ernstige verschuivingen op het vlak van de uitstroomrichting veroorzaakte.

Aangezien deze stap in het bepalen van de socio-economische posities slechts kon gebeuren na de fase van datamerging, diende aan de uitstroom naar het leefloon de laagste prioriteit in de tellingsregels te worden toegekend. In het geval van de controlegroepen werd daarbij, net als voor het bepalen van de uitstroom via de datamergingprocedure, de voorwaarde gesteld dat er pas een uitstroom naar het leefloon werd geteld als er tegelijk geen betaling door de RVA werd geregistreerd.

De betrokkenen die na het bepalen van de uitstroom naar leefloon nog steeds een onbekende socio-economische positie kennen, worden gerekend als zijnde uitgestroomd naar inactiviteit of activiteit zonder uitkering. Om het onderscheid tussen beide groepen te maken, werd aan de bestanden die aan de KSZ werden geleverd een variabele toegevoegd om aan te geven of ze in de opvolgingsperiode al dan niet ingeschreven waren als werkzoekende.

6.2.3

Interpretatie van profielvariabelen

Bij het interpreteren van de profielvariabelen dient men ermee rekening te houden dat die gebaseerd zijn op de persoonsgegevens waarover de RVA beschikt in zijn databanken. Er wordt steeds uitgegaan van de situatie in de laatste referentemaand met een inschakelingsuitkering voor de beleidsgroep en van de referentemaand van selectie voor de controlegroepen. Eventuele wijzigingen in de persoonsgegevens van de betrokkene gedurende de opvolgingsperiode werden dan ook niet in beschouwing genomen.

De enige uitzondering op die regel vindt plaats wanneer de eventuele inschrijving als werkzoekende als variabele wordt gebruikt. Aangezien die inschrijving in principe een voorwaarde is voor de werkloosheids- of inschakelingsuitkering (waarvoor evenwel bepaalde vrijstellingen bestaan), werden hiervoor de zes maanden in beschouwing genomen na de laatste referentemaand van de inschakelingsuitkering (beleidsgroep) of de referentemaand van selectie (controlegroepen). Voor het bepalen van een eventuele inschrijving als werkzoekende in die periode, werd gebruik gemaakt van de gegevens uit de zogenaamde STAT92. Dit is de statistiek over de niet-werkende werkzoekenden die onder het beheer van de RVA de gegevens van VDAB, FOREM, Actiris en ADG m.b.t. IWZ samenbrengt. Men dient echter rekening te houden met mogelijke vertragingen bij de schrapping van vervallen IWZ in de gegevensflux van de gewestelijke diensten aan de RVA. Bijgevolg is er een zekere overschatting van het aantal personen dat ingeschreven blijft als WZ na de uitstroom uit de inschakelingsuitkering.

6.2.4

Alternatieve benadering van de uitstroomrichtingen

Ten slotte vermelden wij nog de resultaten van een alternatieve methode die werd overwogen om de uitstroomrichtingen te bepalen. Hierbij werden dezelfde prioriteitsregels gehanteerd met betrekking tot het terugvinden van de socio-economische posities, maar de uitstroomrichting wordt toegekend aan de laatst bekende socio-economische positie van de opvolgingsperiode.

Hoewel die benadering een interessante alternatieve visie biedt op de vraagstukken rond de uitstroomrichting (cf. de veel hogere uitstroom naar inactiviteit zonder uitkering, vooral in de beleidsgroep maar ook in de controlegroepen), blijkt het moeilijk om een dergelijke momentopname te interpreteren of te rijmen met ander onderzoek naar de interacties tussen de diverse takken van het sociale vangnet (zie bijvoorbeeld het ontbreken van enige uitstroom naar ziekte in de beleidsgroep volgens deze benadering). Bovendien speelt bij deze methodologie de problematiek m.b.t. de opvolgingsperiode leefloon (cf. deel 6.2.2) een grotere rol.

Tabel 39

Overzicht van de laatst bekende socio-economische positie in de opvolgingsperiode per populatie

	Werk	Leefloon	Behoud van de uitkering	Ziekte	Ander RVA-statuut	Pensioen/Overlijden	Activiteit zonder uitkering	Inactiviteit zonder uitkering	Totaal
Inschakelingsuitkeringen 2010	626	0	3 110	424	521	8	204	321	5 214
Werkloosheidsuitkeringen 2010	782	0	2 912	307	600	18	119	210	4 948
Werkloosheidsuitkeringen 2015	832	0	2 842	199	469	16	135	515	5 008
Beleidsgroep januari	1 125	4 566	-	0	291	29	3 255	7 435	16 701
Beleidsgroep februari-december	2 874	1 383	-	0	543	4	2 583	4 668	12 055
Totale beleidsgroep	3 999	5 949	-	0	834	33	5 838	12 103	28 756
Inschakelingsuitkeringen 2010	12,0%	-	59,6%	8,1%	10,0%	0,2%	3,9%	6,2%	100%
Werkloosheidsuitkeringen 2010	15,8%	0,00%	58,9%	6,2%	12,1%	0,4%	2,4%	4,2%	100%
Werkloosheidsuitkeringen 2015	16,6%	0,0%	56,7%	4,0%	9,4%	0,3%	2,7%	10,3%	100%
Beleidsgroep januari	6,7%	27,3%	-	0,0%	1,7%	0,2%	19,5%	44,5%	100%
Beleidsgroep februari-december	23,8%	11,5%	-	0,0%	4,5%	0,0%	21,4%	38,7%	100%
Totale beleidsgroep	13,9%	20,7%	-	0,0%	2,9%	0,1%	20,3%	42,1%	100%